

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85

Jugoslovanski problem in avstrijski Jugoslovani.

I.

Veliko jugoslovansko vprašanje se bliža nevdržno svoji končni rešitvi, o tem ni nobenega dvoma več.

Naravni je to proces, ki se da pač še nekaj časa zavirati, nikoli pa ne popolnoma ustaviti in preprečiti. Zdi se, da bo narodnostno načelo, ki je vzniklo sredi preteklega stoletja, šele v tekočem veku prišlo do popolne veljave ter spremenilo Evropo v skupino držav, ki jih bodo tvorila narodno enotno zaokrožena ozemlja.

Združena Italija in združena Nemčija sta začetek velikega, na narodnostnem principu slonečega procesa.

Dogodki na Balkanu nam kažejo kati silnega razvoja, kakršni se je doigral pred dobrimi štiridesetimi leti na Nemškem in v Italiji.

Z balkansko vojno bo definitivno rešen oni del jugoslovanskega vprašanja, ki se je nanašal na jugoslovansko prebivalstvo in ozemlje v bivši evropski Turčiji.

Rešen pa bo v smislu narodnostnega principa in sicer na temelju sporazuma in razdelitve interesnih sfer treh jugoslovanskih držav na Balkanu.

V balkanski zvezi, odnosno v zvezi med Srbijo, Črno goro in Bolgarijo pa so opažati kliči za nadaljni razvoj in ni dvoma, da je stopljenje teh državno-pravnih tvorb v eno bolj ali manj tesno državno skupino vprašanje ne daljne bodočnosti.

Preostaja torej samo še rešitev drugega dela jugoslovanskega vprašanja — avstrijskega.

Ne da se tajiti, da je balkanski jugoslovanski problem v najtesnejši zvezi z avstrijskim, za to je čisto gotovo, da mora rešitev balkanskega problema močno pospešiti tudi rešitev avstrijskega jugoslovanskega vprašanja.

Tega se zavedamo ne samo mi Jugoslovani sami, marveč tudi vsi avstrijski merodajni krogi, kakor tudi naši politični nasprotniki.

Zato je danes diskusija jugoslovanskega vprašanja v Avstriji naj-aktualnejša točka ne samo v naši avstrijski, marveč v celi evropski javnosti.

Jugoslovansko vprašanje trka v Avstriji zlasti pod vplivom velikih dogodkov na Balkanu s toliko silo na vrata obdonavske monarhije, da so že državni krmiljarji sami prišli do prepričanja, da se radikalni in definitivni rešitvi tega vprašanja trajno ni mogoče več upirati.

Ne vemo sicer, v koliko je resnična vest pariškega »Journala« o osnovah in načrtih prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda, eno pa je gotovo, da je tako značilna in simptomatična, da jo je vredno zabeležiti.

»Le Journal« in po njem tudi »Les Annales des Nationalités« namreč javljajo, da ima prestolonaslednik Fran Ferdinand namen, čim pride na prestol, v temeljih preosnovati in preustrojiti avstro-ogrsko monarhijo.

Po njegovih načrtih bi se naj Avstro-Ogrska spremenila v zvezno državo, slonečo na narodnostnem principu.

Po tem prestolonaslednikovem načrtu ima na jugu nastati »un vaste empire, sous la couronne des Habsbourg, l'Empire slave du sud« — jugoslovansko carstvo.

Naj te informacije navedenih francoskih listov temelje na dejstvih in resničnih namenih, ali naj so zgolj kombinacije, eno je gotovo, da je jugoslovansko vprašanje v Avstriji postalo tako pereče, da ga ni več mogoče prezirati.

Povsem umljivo je torej, da ga bodo tudi na merodajnem mestu skušali rešiti na ta ali oni način.

Nam Jugoslovanom, za katerih kožo se bo pri tem šlo, seveda ne more biti vseeno, kako se bo rešilo to vprašanje.

Za to je potrebno, da smo na svojem mestu, pripravljeni in oboroženi za vse eventualnosti v času, ko se bo odločevalo o naši bodočnosti in o naši usodi!

Pred vsem je stvar naprednih jugoslovanskih elementov, da se pravočasno pripravijo na velike dogodke, ki se imajo nesporno že v najbližji bodočnosti dvigniti na avstrijskem slovenskem jugu.

Slovenci v deželnem gospodarstvu vojvodine Štajerske.

(Govor deželnega poslanca dr. K. Kovca na ustanovnem zborovanju političnega društva »Kmečka sloga« v Župelevcu pri Brežicah.)

Pred nekaj tedni je izdal državni in deželni poslanec dr. I. Benkovič v nemškem jeziku knjižico z naslovom: »Slovenci v gospodarstvu štajerske vojvodine«. Po vsebini iste in po razpravah v slovenskih klerikalnih listih, bi bilo misliti, da je namen te knjižice, dokazati nepobitno z računih in številkami krivično deželno gospodarstvo. Pisec knjižice morebiti tudi res misli, da je dokazal Nemcem in menda c. kr. vladi, da Slovenci iz deželnih sredstev prejemajo ne mnogo manj, nego nam gre po številnem razmerju slovenskega prebivalstva nasproti nemškemu, ampak da se za nas mnogo manj izda iz skupnega mošnjička, nego plačamo deželi. Nemški listi, ki dokazilo moč tega spisa seveda zavračajo, razumejo pomen istega, kakor pravijo, tako, da hoče dr. Benkovič s svojo razpravo javnosti dopovedati, da so torej slovenski klerikalni poslanci po pravici nastopili zoper večino nemških poslancev v deželnem zboru v Gradcu z nasilnostjo, z obstrukcijo, z zabranjenjem rednega delovanja deželnega zbora. Izmed vrstic so brali nemški politiki tudi naznanilo, da se bode še naprej obstruiralo, dokler se krivice ne odpravijo. Okrajni zastopi v nemških delih dežele in druga zastopstva in tudi nemški deželni poslanci pa sklepajo hude izjave zoper obstrukcijo slovenskih poslancev in Slovence dolže vseh slabih posledic nedelavnosti deželnega zbora. Kakor se mi je povedalo, je izrazilo klerikalno slovensko časopisje svojo nezadovoljnost, da smo mi napredni Slovenci tiho glede dr. Benkovičeve knjižice. Zakaj jim je neki ležeče na našem mnenju? Nas nočijo poznati kot kakega činitelja v našem narodnem življenju nikdar, v zadregah pa nas počaste celo z obdolžitvijo, da Nemcem pomagamo glede obstrukcije, seveda, ker smo tako protinarodni in hudobni. Če pa hočejo klerikalni voditelji doseči, naj

na podlagi nemške knjižice dr. Benkoviča sprejmemo tudi mi prepričanje, da je sedanja obstrukcija v štajerskem deželnem zboru upravičena, dobra, in naj jo torej tudi mi zagovarjamo, se nam zdi, da smo bili že prej vredni dobiti točna pojasnila od vladajoče stranke naravnost. To bi bila za slovensko ljudstvo pripravnejša pot, spoznati dobroto načrta klerikalnih poslancev. Skozi tri leta pa ni izvedla slovenska javnost, s čim klerikalno vodstvo ljudstvu jamči, da bo nam obstrukcija kaj pomagala, in katere zahteve, ki so za ljudstvo življenjskega pomena, voditelji stavijo v Gradcu kot pogoj, da se delovanje štajerskega deželnega zbora pripusti. Na naša vprašanja, zakaj tega vsaj svojim volilcem ne razodenejo, če že nam nočejo, so nam odgovarjali gospodje, da so pristali klerikalce tako brezpogojno zaupljivi nasproti voditeljem, da se že na njih besedo zanesemo in za vzroke ne vprašajo. Časno stališče je to bilo, ki se je še v enakem slučaju nad vsako stranko pozneje bridko maščevalo. Ali ne bodo, oziroma ali že niso slovenski kmetje te zaupljivosti na lastnem telesu bridko občutili, je tudi vprašljivo.

Eno je pa gotovo, da se namreč mora odgovoriti na spis dr. Benkoviča tudi s slovenske strani. Če jaz še komaj danes porabim priložnost, da izrečem na tem lepem ljudskem shodu narodne stranke svoje mnenje, storim to, ker nočem biti merodajen in sem pustil čas drugim, da prej po svoje sodijo, in ker nočem, da bi se reklo, da hočemo vplivati na sodbo drugih. Za mene je prišlo v poštev tudi vprašanje, ali naj sploh ne govorim o zadevi, oziroma ali naj narodna stranka molče soglašajo z izjavami dr. Benkoviča. Pri nas je še danes precejšnje število ljudi, ki ob takih prilikah pripovedujejo različna mnenja, češ, če bi tudi ne bilo vse prav, vendar se z ozirom na narodne nasprotnike to ne sme povedati, ker ti potem lahko tako izjavo porabijo, rekoč, Slovenci niso edini, ali pa se nasprotnikom celo nekako na pomoč pride, češar se z narodnega stališča vendar ne sme storiti. Ta bojazen je pa že zato neopravičena, ker že naprej izjavim, da so v bistvu pritožbe dr. Benkoviča seveda utemeljene. Vsak Slovenec na štajerskem ve, da so krivice nemške večine nasproti

Slovencem neznosne, naravnost nepopisne. Slovenski narod tega ne more nikdar zamolčati, narodna stranka je zoper zapostavljanja Slovencev neprestano ugovarjala in jih bičala doslednejše in stvarnejše nego dr. Benkoviča knjižica, ter bo boj zoper krivice deželnega zbora in odbora nadaljevala. Seveda se noče vezati v to svrhu na gotovo taktiko za vse slučaje, najmanj pa na nepremišljeno obstrukcijo. Da se v narodnem, kulturnem in celo popolnoma gospodarskem oziru Slovence prikrajšuje, o tem se nimamo z dr. Benkovičem nič prerekati. Očitati moremo dr. Benkoviču celo, da je težo teh krivic popisal preveč medlo. V ostalem pa moram izreči v celoti o spisu dr. Benkoviča svojo odkrito sodbo, nikakor ne iz nasprotja zoper osebo pisatelja, da bi bilo za štajerske Slovence boljše, če bi dr. Benkovič s to knjižico ne bil prišel. Bojim se, da je dosegel z razpravo splošno utisk, da ne le slovenska obstrukcija ni utemeljena, ampak da se Slovenec ne gode posebne krivice. Bojim se, da je ta nestrokovna kritika naš svetli boj za narodne in stanovske pravice oškodovala. Zelo se bojim, da se bodo besede dr. Benkoviča od naših narodnih nasprotnikov pridno sukale na vse strani in da se bo vsled združbarskega načina pisave pridobilo našemu naodu še zagrizenejših nasprotnikov v krogih, ki dr. Benkoviča na našo srečo doslej še niso mnogo poznali. Če se tovarišu dr. Benkoviču preveč ne zamerim, mu brez žaljivega namena izrečem svoje mnenje, da je stvar iz s tem škodoval, da nosi knjižica ime dr. Benkoviča. Videl sem na lastne oči v deželnem zboru v Gradcu, da ima nastop dr. Benkoviča menda celo proti njegovi volji zmiraj, kadar se oglasi, na Nemce utisk, da hoče delati dr. Benkoviču zdražbo, da mu ni niti volja, biti stvaren. To je pač proklestvo vedne igrice z ognjem obstrukcije in razdiranja. Mi tukaj doma na Spodnjem štajerskem sicer dr. Benkoviča že z manjšo škodo ali nevarnostjo za naš duševni mir poslušamo in prenašamo. Zato po mojem mnenju dobri stvari le služimo, ako izluščimo od jedra izvajani dr. Benkoviča obile pleve, ki so primešane in odvrnemo od slovenske javnosti sum, da se s plitvostjo spisa strinja.

LISTEK.

Skrivnost hiše št. 47.

Roman;

Angleški spisal J. Storer Clouston.

(Dolge.)

XII.

Lord Francis Phillimore je prišel pozno zvečer v svoj klub. Pozdravil je tega in onega svojih znancev, potem je vzel večerni list, ki mu je ravno v roke prišel ter se vsedel v kot pristojne sobe za kadičce; a namesto da bi čital, se je zatopil v razmišljanja.

Razmišljeval je o svojem doživljanju prejšnjega dne in hiša, v kateri je stanovala njegova boginja, mu je stopila pred oči: videl je tiho senčnato ulico, lično malo vilo, zelena vrtna vrata in stara drevesa. Ko se je bil nekaj časa mudil v duhu pri tej hiši, je vzel v roke večerni list; bila je to zadnja izdaja »Evening Tribune«.

Že nekaj minut pozneje je eden njegovih prijateljev imel povod za klicati: »Phillimore, kaj ti pa je?»

Lord Francis Phillimore je bil ves prepaden — najbrže je nekaj čital, kar ga je nad vse razburilo. Znanci so pristopili k njemu, mu ponujali to in ono, a naenkrat je planil pokonci in kakor blazen bežal iz pu-

šilnice ne da bi se le ozrl na svoje prijatelje. Zdal so mladi možje vzeli v roke časopis in videli na prvi strani dve ženski podobi in članek o skrivnostnem umoru v ulici Hiacint. Začuden so se vpraševali, kaj neki njihovega prijatelja na tem sicer senzacionalnem dogodku interesira. Mladi oficir je med tem kakor blazen begal po londonskih ulicah.

Med mnogimi odličnimi sorodniki, ki jih je imel lord Francis Phillimore je bil brez dvoma najodličnejši njegov stric marki Capraway; ta je bil že devetinšestdeset let star in minister notranjih del.

Nekaj dni po popisanih dogodkih so markiju zjutraj na vse zgodaj javili, da želi njegov netak lord Francis Phillimore nemudoma ž njim govoriti. Odgovoril mu je pri pripravih vratih, naj malo potrpi, toda lord Francis je lepo in presrečno prosil, naj se vendar podviza.

»Ali — jaz se moram vendar prej obrisati,« je nevoljno odgovoril minister. Toda čez deset minut je bil dobrohotni državnik četudi še ne oblečen, vendar pripravljen, sprejeti svojega netjaka.

Na prvi pogled je minister videl, da je njegov netak ves spremenjen in da je ves melanholičen.

»Kaj ti pa je, Francis?« je vprašal državnik.

Francis je najprej vrata zaprl, potem je govoreč s tihim glasom odločno rekel:

»Nekaj sem te prišel prositi stric; nisem te še dosti nadlehal in zato upam, da mi te prošnje ne odbiješ.«

»To je pač odvisno od tega, kaj zahtevaš,« je odgovoril previdni državnik.

A kako je bil presenečen, ko je lord Francis namesto, da bi bil odgovoril, zdaj vprašal:

»Ali si kaj slišal o tej strašni aferi v ulici Hiacint?«

»V ulici Hiacint? Čakaj no — da, v časopisih sem nekaj čital . . . neka gospa je izginila — ka-li?«

»Neka dama je bila na strašen način umorjena.«

»Kaj ne praviš! Ali res?«

»Da, stric, in prišel sem te prositi dovoljenja, da smem to hudodelstvo zasledovati in če mogoče razkriti . . .«

Lord Carraway je strmel v svojega netjaka.

»Slišal sem večkrat,« je končno rekel, »da huzarski oficirji nimajo nič preveč opraviti, a da tako prav nič dela nimajo, tega bi vendar ne bil verjel. Zakaj se ne kratkočasíšraje s kako igro?«

»Ali, ljubi mladenič,« je ugovarjal minister, »jaz te vendar v Scotland Jardu ne morem priporočiti, saj vendar ničesar ne veš o kriminalnih preiskavah.«

»Čital sem že mnogo o takih stvareh in ne da bi se hvalil, lahko rečem, da imam poseben dar za kombiniranje v takih stvareh. Sicer pa se mi zdi, da je v takih slučajih pred vsem treba vneme in odločne volje hudodelca prijeti in jaz imam to oboje.«

Lord Carraway se je nekam značilno nasmehnil in je karajoče pogledal svojega netjaka.

»Ljubi Francis,« je rekel, »meni sicer ni dosti znana ta afera, a da tiči za njo kaka ženska, o tem ni dvoma. In kjer je ena ženska, tam je kmalu še kaka druga poleg, ti pa kažeš tako sumljivo vnemo . . .«

Lord Francis je bil nad vse resnoljubljen mož, toda prepričan je bil, da propade s svojo prošnjo brez usmiljenja, če bi njegov stric le količkal slutil, kaj ga na stvari zanima. Prekinil je torej strica na diplomatski način.

»Ljubi stric,« je rekel, »če bi bila stvar taka, kakor ti sumiš, potem bi bil ti pač zadnji, ki bi ga jaz prosil za pomoč.«

Ta odgovor je sicer lordu Carrawayu ugajal, a ni pregel vseh njegovih dvomov.

»Se na nekaj te moram opozoriti,« je rekel. »Dandanes se polaste

žurnalisti vsake take zadeve. Seveda bi se takoj razvedelo, da se udeležuje te preiskave tudi moj netjak in to bi mi znalo v parlamentu nakopati precej neprijetne interpelacije.«

»Ti si vendar član gosposke zbornice, ljubi stric.«

»Kar mi pa ne daje nobenega varstva,« je z melanholičnim izrazom odgovoril lord Carraway. »Ravno nasprotno! Tako je, kakor bi bil ključač — vsak nameri name.«

»Ali — saj mojega imena sploh ni treba imenovati; zaradi mene nastopim lahko . . .«

»Ne, ne, ne, — o napačnih imenih nečem ničesar slišati.«

»Hotel sem le reči, da bi se lahko imenoval »Gospod Francis«. Spominjam se, ljubi stric, da si tudi ti nekoč pod tujim imenom priobčil v »Times« znamenit članek.«

Ministrov obraz se je razjasnil. »Tako bi nazadnje še šlo,« je rekel, »a kake vzroke naj navedem policijski oblasti.«

»Reci jim, da bi bil rad po posebnem agentu dobival sproti poročila o preiskavi in naznani mene, da bom tvoj detektiv.«

»Torej — naj bo — priporočilo ti spišem takoj — ker naposled moram vendar tudi zajtrkovati.«

Nekaj minut pozneje je bil lord Francis Phillimore na cesti — melanholija na njegovem obrazu se je izpremenila v ljuto odločnost.

(Dolge prihodnjik.)

Dr. Benkovičevi knjižici moramo kot tlačena narodna manjšina v prvi vrsti očitati velikansko napako, da sledi v dokaz krivice Nemcev zoper Slovence v deželnem gospodarstvu izvajanjem nemškega lažjučenja profesorja Wieserja. Oče češkega naroda Palacký je predpisal tudi za nas zatiranje Slovence vedno veljavno bojno pravilo: Svoji k svojim, pa vedno po resnici. Druge politične stranke se lahko med seboj vojskujejo z orožjem, s kakršnim hočejo, ker skupnost lahko prenese pogin stranke, ki se nerodno vojskuje. Narodnostrankarski boji se pa ne smejo voditi, kakor bi se kakemu pustolovcu zasanjalo, ker napačen način boja lahko povzroči narodni stvari sami nepopisno škodo. Baš zato moramo imeti Slovenci v boju z močnejšim Nemcem vedno pred očmi geslo Palackega: »vedno po resnici!« Z zavijanjem, z lažjo, s sleparstvom ne smemo naroda reševati, kajti gorje narodni manjšini, ki se poda nasproti močnejšemu narodu na tako polzko pot! Nemški profesor Wieser je pred nekaj leti res izdal razpravo, s katero je na podlagi številnih dokazov, kako mnogo Nemci plačajo k stroškom deželne uprave na Češkem, kako malo pa od dežele dobe. Nele ves češki, ampak ves slovenski svet je za imenoval Wieserjevo razpravo sleparsko, nestorikovnjaško ter je zavračal zoper Slovence naperjena izvajanja tega lažjučenja. Tudi dr. Benkovič v svoji knjižici izrecno pravi, da je profesor Wieser na napačni poti, da je njegova razprava napačna, da so njegovi računi nezanesljivi. Kakšna velikanska škoda in sramota za slovenski narod je pa, če dr. Benkovič v isti sapi izjavlja, da se bo držal Wieserja v presojevanju štajerskega deželnega gospodarstva! Tudi mi Slovenci zavračamo lažjučenje Wieserja, odklanjamo pa tudi vsak zagovor naših pravic po vzoru nezanesljive nemške znanosti profesorja Wieserja. Nemški poslanec dr. Negri je s slastjo poudarjal na nekem shodu v Gradcu dne 14. januarja, da so se Slovenci sami odločili, meriti pravičnost štajerskega deželnega gospodarstva z Wieserjevo mero. Zato pa morajo Slovenci pustiti obveljati, da je tudi to pravilno, kar se izračuna po Wieserjevi računici. Misleči Slovenci moramo v naprej odločno odkloniti, da bi bil Wieser ali njegov učenec dr. Benkovič za nas merodajen. Mi ne priznamo Wieserja kot zanesljivega učenjaka v razpravah o češkem deželnem gospodarstvu, tem manj pa dr. Benkoviča, ki je pri svojih pustolovskišinih zasel na to žalostno pot glede štajerskega deželnega gospodarstva.

(Dalje prihodnjik.)

Poincaré.

Navdušenje ljudstva, ko je bil oznanjen rezultat volitve v narodni skupščini, in ovacije, ki jih je prebivalstvo prirejalo novemu predsedniku republike, ko se je v odprtem vozu peljal z versailskega gradu v Pariz, je bilo dokaz, da je bil Poincaré izvoljen v soglasju in z voljo javnega mnenja, kar je tudi razvidno iz izjav francoskega časopisa. V tem slučaju je javno mnenje v interesu celokupnosti vzvišeno nad parlamentarnimi intrigami in nad osebnimi nasprotstvi, ravnotako kakor je bil tudi Poincaré vzvišen na svojem političnem potu.

Vsled tega je tudi pričakovati, da se nasprotja v republikanski stranki ublažijo. Pristaši Clemenceauja in Combésa so sicer prisilili Poincaréjevo ministristvo, da je pred časom demisioniralo, kar bi se sicer zgodilo šele 18. februarja, ko prevzame Poincaré posle predsednika.

Na pozdrav Briandov, ki je novoizvoljenemu predsedniku čestital v imenu ministristva, je odgovoril Poincaré: »Zelo sem ganjen vsled izjave zaupanja, ki mi je je napravila narodna skupščina. Trudil se bom, da se izkažem vrednega tega zaupanja. Na visokem mestu, ki je bom zavzemal, bom lahko pozabil na včerajšnje boje in razžalitve. Bodite prepričani, da bom vedno nepristranski presojevalec. Zvest čuvaj ustave in zakonov bom. Nad vse hočem postaviti interese naše narodne obrambe in skupno z odgovornimi ministri bom varoval enotnost naše zunanje politike. Gospodje, morete se zanašati na moje udanost napram republiki in domovini...«

Tudi iznemstvo se za to volitev mnogo bolj interesiralo, kajti gotovo je, da osebnost Poincaréja ne izgine vsled tega iz mednarodne politike, ker je Poincaré odstopil kot ministrski predsednik in kot voditelj zunanjih zadev. Dočim je Faillières le reпреzenitral, ne bo njegov naslednik tako pasiven. Poincaré je kot ministar zunanjih del kazal nenavadno delavnost ravno v vprašanih mednarodne politike. Ko se je balkanska

kriza poostila, je skušal Poincaré dobiti nitke evropske diplomacije v svoje roke in preprečiti vojno.

Ko pa je po zmagah balkanskih zaveznikov postalo akutno vprašanje posredovanja miru, je zopet Poincaré sprožil iniciativo za rešitev težkih problemov, ki so nastali vsled turških porazov. Sir Edvard Grey je imel sicer večji uspeh, toda Poincaré ga je navzlic temu lojalno in z vsemi močmi podpiral. In nedvomno je, da se Poincaré kot predsednik ne bo zadovoljil s skromno vlogo, kakor so jo dozdaj igrali predsedniki francoske republike, temveč bo aktivno nastopal v mednarodni politiki. Poincaré je pač premočna individualiteta, da bi postopal le v mejah, ki so se jih do sedaj držali njegovi predniki. In to bo velikanskega pomena za bodoči razvoj mednarodne evropske politike.

Med vojno in mirom.

Kolektivna nota velesil.

Od veleposlanikov v Carigradu izročena kolektivna nota velesil se glasi dobesedno sledeče:

»Podpisani veleposlaniki Avstro-Ogrske, Angleške, Francoske, Rusije, Nemčije in Italije so dobili od svojih vlad nalogo, sporočiti Nj. ekselenciji ministru zunanjih zadev Nj. cesarskega veličanstva sultana sledeče: Želeč, preprečiti zopetni izbruh sovražnosti, mislijo omenjene velesile, da je potrebno opozoriti cesarsko otomansko vlado na težko odgovornost, ki jo prevzema, če nasproti nasvetom velesil, prepreči mir. Sama sebi bi si imela pripisovati, če bi imelo nadaljevanje vojne za posledico, da bi bila usoda glavnega mesta ogrožena in da bi se sovražnosti morda raztegnile tudi na azijske provincije države. V tem slučaju ne bo mogla računati na uspeh truda, obvarovati jo pred nevarnostmi, pred katerimi so jo velesile že svarile in jo zopet svare. Kakor stoje stvari, bo potrebovala otomanska vlada po sklepu miru moralne in materialne pomoči evropskih velesil, da zopet popravi škodo, ki jo je napravila vojna, da udrži svoje stališče v Carigradu in da spravi v red obsežne azijske pokrajine, katerih procvit bo nudil državi moč. Da se loti tega potrebnega dela in da to delo dovrši, bi mogla računati cesarska vlada na podporo velesil samo tedaj, če se ukloni njih nasvetom, ki jih narekujejo splošni interesi Evrope in Turčije. Pod temi pogoji mislijo evropske velesile opetovano nasvetovati cesar. otomanski vladi, da privoli v prepustitev mesta Odrina Balkanski zvezi in prepusti velesilam skrb za usodo otokov v Egejskem morju. Če privoli vlada v to, se bodo omenjene velesile potrudile zagotoviti varstvo mušlimanskih interesov v Odrinu in ozir na mošije, verske hiše in posestva v tem mestu. Tudi bi delale na to, da bi bilo pri rešitvi vprašanja otokov Arhipela vsako ogroženje Turčije izključeno.

Turški ministrski svet se je, če moremo verjeti carigradski vesti berlinskega »Lokalanzeigerja«, to pot potrudil hitro sestaviti odgovor. Ta list namreč poroča iz Carigrada, da je turško zunanje ministristvo že v soboto sestavilo odgovor na noto velesil, ki se bo glasila sledeče:

Iz etnografičnega stališča so Bolgari v odrinskem vilajetu v manjšini ne samo mohamedancem, marveč tudi drugim kristjanom nasproti. Odrin se je da sedaj držal in se bo držal tudi še naprej. Njega predaja bi kalifat zelo težko zadela, ker se nahajajo tam sveti grobovi. Tudi je Odrin drugo glavno mesto Turčije. Predaja Odrina ogroža existenco cele države. Iz teh razlogov ni mogoče predati Odrina. Porta prosj velesile, da store podobne korake, kakor so ga storile pri njej tudi pri balkanskih državah, da se najde, ne da bi se ogrozila existenca države, podlaga za sporazum. Ker želi Turčija tak sporazum, je pripravljena celo k novim žrtvam, da doseže ta cilj. Kar se tiče vprašanja otokov, Turčija pod nobenim pogojem ne more odstopiti otokov ob azijski obali, pač pa je porta pripravljena pogajati se zaradi predaže drugih otokov.

Turčija bo morda hotela ponuditi namesto Odrina Gumildžino. Nikakor pa ni pričakovati, da bi oddala Turčija svojo noto pred torkom.

V informiranih diplomatskih krogih v Londonu se izreka pričakovanje, da bo turški odgovor na noto velesil, ki ga je pričakovati v treh dneh, odklonil zahteve velesil. Izreka se pa tudi pričakovanje, da bodo potem velesile izročile porti še eno noto, ki pa bo mnogo ostrejša in bo zagrozila, da se bodo začele velesile baviti z armenskim vprašanjem.

V dunajskih diplomatskih krogih zopet so prepričani, da se bo Turčija skušala izogniti odgovoru. Očitno je, kako hite sedaj naši diplomati zadrževati, da so se z veseljem udeležili

koraka velesil v Carigradu. Avstro-ogrski veleposlanik v Carigradu je bil po njih zatrdilo, oni, ki je preprečil, da turški delegati Londona niso zapustili. Znano pa je, da je obmejni grof Pallavicini nastopal le kot starosta diplomatskega kora. Tudi mora imeti mir med Balkansko zvezo in Turčijo najboljši vpliv na bolgarsko-romunski konflikt, ker odpade izgovor Bolgarske, da sama ne ve, kaj bo dobila, vsled česar ne more ničesar obljubljati.

Iz Petrograda zopet poročajo, da zahteva Rusija tako glede predaže Odrina, kakor glede vprašanja Egejskih otokov, da se obe vprašanji rešita enkrat za vselej. Zato vstraja Rusija na tem, da ne ostane noben kristjan pod turškim gospodarstvom in zahteva, da pripadejo vsi Egejski otoki Grški. Glede Odrina zahteva Rusija, da dobi to mesto Bolgarska, ker bi sicer ne bilo mogoče upati na trajen mir.

Med tem, ko se vrše v Carigradu in med kabineti pogajanja, so oddali črnogorski delegati siru Edvardu Greyu in veleposlanikom v Londonu spomenico, v kateri navajajo podrobno vzroke, zaradi katerih naj pripadajo mesta Skader, Peč in Prizren Črni gori. Črna gora raje izgine kot politični faktor s površja Balkanskega polotoka, kakor da odstopi od te zahteve. Spomenici je priložen tudi zemljevid, na katerem so označene meje Črne gore, kakršne zahteva. Tudi ostali balkanski delegati pripravljajo enake spomenice.

Konferenca veleposlanikov.

V berlinskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da se konferenca veleposlanikov v Londonu v svojih zadnjih sejah ni več bavila z vprašanjem Albanije, marveč pred vsem z vprašanjem Egejskih otokov. V tem vprašanju si naziranja trozveze in tripeletente se neposredno nasprotujejo. Tripeletenta želi, da preda Turčija vse otoke, med tem ko zahteva trozveza, da ostanejo Turčiji otoki pred Dardanelami in ob azijski obali. V diplomatskih krogih pa so mnenja, da bodo vse velesile končno mnenja trozveze.

Uničeno turško vojno brodovje?

To bi bil res uničujoči uspeh Grkov v tej vojni, vreden bolgarske zmage pri Lozengradu, vreden Kumanova, če se izkaže vsaj deloma resnično atenska vest, da je grško vojno brodovje pred Dardanelami v soboto dopoldne popolnoma uničilo turško vojno brodovje.

Do sedaj pa prihajajo tozadevne vesti samo iz Aten in vesti angleških žurnalistov čez Konstanco so še popolnoma izostale.

Jasno je, da turško poslaništvo na Dunaju o tem velikem dogodku noče ničesar vedeti, toda to ne izključuje možnosti, da so atenske vesti resnične. Tudi nemški diplomatski krogi ne verjamejo, da bi bila atenska vest resnična. To je zelo lahko razumljivo, ker ima Turčija svoje vojno brodovje od Nemčije. Zato skušajo sedaj dokazovati, da je znaga grškega vojnega brodovja nemogoča.

Iz Aten pa poročajo, da se je vršila v soboto triurna bitka pred Dardanelami in pri otoku Tenedosu ter se je moralo turško brodovje umakniti zopet v Dardanele, ker so bile najboljše turške križarke močno poškodovane od grških krogel. Baje sta se dve turški križarki vneli, nakar je nastala med ostalim brodovjem strahovita panika in le s težavo se je moglo vrniti v zaščito dardanelskih utreb.

Štajersko.

Iz Celja. (Javno predavanje) priredi »Zveza narodnih društev« v soboto dne 25. januarja ob 8. zvečer v čitalniških prostorih. Predava zdravnik dr. Anton Schwab o pasji steklini. Pridite!

Iz Jarenine poročajo mariborskimi listom, da so nemškutarji, ki hočejo imeti nemško šolo v Dobrenju nad Pesnico, dne 10. t. m. pri komisijski gladi šole propadli in se bo torej cela zadeva zavlekla — očitno pa ne odloži.

Iz Ptuj. (Kočljiv poziv.) »Sloga« poziva v svoji zadnji številki dež. posl. Meška in Ozmeča, naj bi sklicala v tukajšnji Narodni dom javni shod volilcev, na katerem bi poročala o uspehih svojega štiri letnega delovanja v štajerskem deželnem zboru. Temu pozivu se pridružujemo seveda tudi naprednjaki.

»Sloga« in dr. Koroščevo deželnotorska politika. Kakor je razvidno iz zadnjih dveh števil konservativnega glasila »Sloga«, so slogaši istotako nezadovoljni z dr. Koroščevo cincavo in brezuspešno obstrukcijo v Gradcu kakor nistaši narodne

stranke. »Sloga« priobija, da je poslanec Roškar le po imenu vodja Kmečke zveze, v resnici jo pa vodi kaplan Korošec in klika političnih štreberjev, ki jim je za kmete in za »vero« toliko kolikor navadnim ljudem za lanski sneg. List pravi tudi, da so »stari« deželni poslanci v svojih obstrukcijskih bojih vedno natančno prevdarili, kaj so zahtevali in da so imeli vedno dosegljiv, trden cilj. Zato so tudi dosegli lepe uspehe (n. pr. šentjursko kmetijsko šolo). O politiki dr. Korošca in njegovih junaških pomagačev pa piše »Sloga« jako umestno: »Ti gospodje govorijo vedno o »programih« in »principih«, ne da bi vedeli, kaj hočejo. Danes stavijo zahteve, o katerih vedo, da se jim ne morejo izpolniti, jutri pa že sami delajo proti svojim predlogom. Obljubljajo nam mirno delovanje, če se jim dovoli to in ono; predno pa pride o njihovih predlogih do resne razprave, svoje zahteve že zopet spreminjajo...« Omenjamo to stališče slogašev toliko raje, ker je s tem dokazano, da je skoraj polovica spodnjašerskih Slovencev s tem zavzela svoje stališče proti dr. Koroščevemu obstruiranju. To je obsodba, kakršne še ni doživela politika nobenega slovenskega vodje v štajerskem deželnem zboru.

Klub Čechu v Mariboru dovoljuje si s tem prijazno povabiti vse ljubljene prijatelje in prijateljice Slovence k svojem prvemu letošnjemu večeru, ki se priredi v nedeljo, dne 26. prosinca 1913 ob 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Godba, petje, prosta zabava, ples. Vstopnina 50 v za osebo. Dovedeni gostje so dobrodošli. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Iz justične uprave na Spodnjem Štajerskem. Nedavno je bil pri c. k. okrožnem sodišču v Mariboru imenovan za deželnosodnega svetnika dr. Anton Torggler, ki je bil dosedaj okrajni sodnik v Celovcu. Mož je preskočil celo vrsto prednikov, kar je povzročilo nezadovoljnost celo med nemškimi njegovimi tovariši. Doma je iz Gradca, tedaj trdi Nemec, ter se je »naučil« še le slovenščine v slovenskem jezikovnem tečaju. Bil je izprva imenovan za sodnika v Ptuj, odkoder je prišel v isti lastnosti kmalu potem v Maribor, odkoder je bil čez nekaj časa imenovan kot okrajni sodnik v Celovec, kjer je bil tudi samo malo časa. Katere lastnosti so ga storile sposobnega, da je vse dosegel, karkoli je hotel, nam ni znano; znano nam je le, da je velik nasprotnik slovenskega uradovanja in da je sin bivšega višjega deželnosodnega svetnika v Gradcu. Eno kakor drugo je seveda v naših razmerah zelo priporočljivo. Gotovo ne dvomimo, ako sodimo, da je ravno zaradi tega navzgorj tako priljubljen. Nekdaj se je reklo, da so bili pri napredovanju v politični službi odločilni le drugi obziri, ne pa znanje in sposobnost; kmalu pa bode tam več pravičnosti kakor v justični službi in še se trdi, da je justitia fundamentum regnorum? To že zdavaj ni več res.

Iz Maribora. »Nemški« sodnik dr. Bicek se je nedvomno silno razveselil, ko je dobil v roke tisto številko »Gr. Tagblatt«, v kateri se poroča o nedavnem umoru v Studencih. Neki iznajdljivi nemški žurnalist je namreč zapisal ime rojenega Čeha dr. Biceka z »Biczek«. »Biczek« je le preveč prisiljeno, torej dr. Bicek, to bo prava oblika, gospodine! Potem ne bo g. Biceku nikdo mogel več očitati, da ni ostal zvest Slovan in da se ne spominja s hvaležnostjo slovenskih denarnih zavodov, ki so mu pomagali z bogatimi podporami do kruha. Pa še nekaj, g. dr. Biczek: zakaj ne tožite tistih listov, ki so poročali o neki vaši aferi v Ljutomeru? Ali morda ne ve za tiste dopise grško nadsodiščice, ker drugače si ne moremo misliti, da ne bi dr. Biceka-Biczeka-Biczeka prisililo k tožbi. To je ugledu sodnikov dolžno storiti.

Nekdanje rudniško gledališče, ki je do konca minolega leta skoraj tri leta služilo za shrambo gasilnega orodja, se sedaj adaptira za prosvetne namene rudniškemu delavstvu. To eno najstarejših gledališnih hramov v Avstriji se hoče nekako zopet prirrediti svojemu prvotnemu namenu. Kakor je idrijsko prebivalstvo z veseljem in velikim zadovoljstvom sprejelo namero rudniškega ravnanstva, da se priredi velika dvorana za izobraževalne namene svojemu delavstvu, tako je sedaj nezadovoljno s pomanjkljivo adaptacijo. Stebrov v leseni steni, ki je delila dvorano po sredi v erarično in občinsko shrambo gasilnega orodja in služilo baje za oporo slabemu strešnemu stolu, se ni odstranilo, akopram se je na merodajnem mestu izrazila tozadevna želja. Vsled teh stebrov je skoraj onemogočena uporaba velike dvorane v namene, za katere ima pravzaprav služiti. Ne gre se nam toliko, »zunanje« lice dvorane, ki je

s tem tudi skazeno, kakor za nje najboljše uporabnost. Kako je mogoče misliti, da bi se v tej dvorani moglo vršiti gledališke predstave, kinematografične ali predavanja s skioptičnimi slikami itd., če motijo pogled na oder lesení stebri po sredi dvorane. Ne motimo se, če trdimo, da hočejo gotovi gospodje nalašč nagajati delavstvu, ali pa, kar bi bilo še grše, iz zahrbtnih strankarskih ozirov preprečiti eraričnemu delavstvu prostorno in uporabno dvorano. Izgovor, da so stebri po sredi dvorane potrebni radi slabih sten in strešnega stola, je ničev, ker bi se mogli napraviti stebri ob straneh dvorane, ki bi takemu namenu mnogo boljje ustrezali, kakor oni po sredi, a bi ne kazili dvorane in ne zmanjševali nje uporabnosti. Resnično čudimo se takemu neumemnemu postopanju c. k. rudniškega ravnateljstva. Kako lepo in udobno so se priredili kazinski prostori. Ne opočitamo tega, ker vemo, da Idrija ni obljubljena dežela za uradništvo in uvidevamo potrebo, da ima c. k. uradništvo udoben in lep lokal. Toda opravičene smemo zahtevati, da kar si gospodje uradniki sebi privoščijo, ne odrekajo tudi delavstvu pravice do priproste dvorane. Potreba je je v Idriji tolikanj večja sedaj, ko se ve, da vsled klerikalnih intrig ne bo moči prezidati občiri poslopja št. 509 za javne društvene namene. Naj bi se torej vsaj erarični podjetnik v tem pogledu boljje pobrigal za svoje delavstvo in mu z najmanjšimi žrtvami oskrbel udoben dom v izobraževalne in zabavne namene. Če je za klerikalne namene vedno dovolj sredstev na razpolago, se bo nekaj našlo že tudi za neklerikalno delavstvo.

Iz Gradca. Dne 12. t. m. se je vršil redni občni zbor slov. podp. in izobraževalnega društva »Domovina«. Ta občni zbor, ki je bil izredno dobro obiskan, je imenoval g. pravnik Alojzija Klemenčiča častnim članom. Že samo dejstvo, da je imenovan častnim članom, dokazuje, da ima za procvit društva velike zasluge. Ne glede na to, da je bil večleten član društvenega odbora, poznal društvo popolnoma, poznal posebej še njegove cilje, težkoče in potrebe, ter v tem oziru vedno in povsod v polni meri in rade volje pomagal, — pomagal je tudi društvu v podrobnem delu. In to zadnje ni majhno delo. Kdor pomisli, da je »Domovina« navezana le na ljudi, ki pridejo in kmalu odidejo ter na njih mesto za kratek čas pridejo zopet novi, bo priznal težavno stališče in obenem tudi važnost tega društva. In v tem oziru je storil naš novi častni član mnogo. Klečemo mu torej še enkrat: Slava mu! — Dne 9. februarja 1913 priredi slov. podp. in izobr. društvo »Domovina« v Steinfeldski dvorani plesni venček. Pri svojem ne ravno dobrem gmetnem stališču prosi društvo za prav obilen obisk. Ker so izdatki pri takem plesnem venčku za društvo naravnost veliki, je celo precej mogoče, da se prireditev ponesreči, ako slavno občinstvo s svojim množičnim obiskom tega ne prepreči. Zato kličemo vsem od najnižjega do najvišjega: Na svidenje dne 9. februarja na plesnem venčku! Sedanji odbor obstoja sledeče: predsednik: tov. Rudolf Stegmüller, podpredsednik: tov. Levce Tilen, tajnik: A. Heric, tajnika: J. Josip Jamnik, blagajnik: Jernejčič Josip, blagajnika: namestnik: Blažina Milan, gospodar: Majdič Ivan, gospodarjev namestnik: Tanderič Juro, knjižničar Kršič Ivan; odbornika: Kochne Ignacij in Bernard Mirko. Pregledovalca računov sta Znidar Jože in Jerman Franc, namestnika: Barbič Avgust in J. Legat.

Drobne novice. Umrli je v Št. Vidu pod Ptujem posestnik Ožvalt Toplak. Bil je znan nemškutar. — Iz Maribora bo odšel, kakor poroča »M. Z.« protestantovski fajmošter Ludvik Mahnert. Šel bo v Bonn, kjer bo generalni tajnik protestantovskega misijonskega društva. Ta je protestantovski Kristusov služabnik je bil obenem zagrižen nasprotnik Slovencev. — Iz Maribora poročajo, da so orožniki delavca Ivana Reiterja, ki je v Studencih umoril svojo ženo, dobili v Dragošah pri njegovi materi. Svoje dejanje je priznal. — Iz Brežice poroča »Tagespost« o velikem podzemeljskem požaru na kranjsko-irvavški meji blizu Samobora. Tam ima neki Kiepac velike gozdove, ki stoje na velikih premogovnih skladih. Pred pričetku 5 leti so še tam tudi premog kopali, pozneje pa kopanje opustili. Pred več časom je pa začel premog v opuščeni rovih goriti in gori že dalje časa. Na gašenje ali zažig ožnja ni zaradi velikih stroškov misliti. Gozdovi seveda hudo trpe in tudi dva kmeta sta že prišla tod ob življenje.

Koroško.

Koroški deželni zbor bo sklican na 4 ali 5 tedensko zasedanje dne 6. februarja.

Pri občinskih volitvah v Beljaku so prodrli kandidati nemško-nacionalni. Zmagali so proti socializmom s 1370 proti 605 glasovi.

Tatvina na železniški progi. Pred postajo v Vratih je ukradel nekdo rdečo stekleno ploščo iz stančnega signala. K sreči so tatvino opazili še predno je prišel prihodnji vlak, ki bi bil neopozorjen peljal na kolodvor in trčil v tovorni vlak, ki je ravno premikal vozove. Ukradeni ploščo je našel železniški čuvaj na nekem kolu ob progi.

Berač rešitelj. Neki berač je šel v soboto zvečer k posestniku Köchlu nedaleč od Beljaka, da prosi za miloščino. Ko je prišel pred hišo, začutil je hud smrad po dimu, odprl je s silo vrata in našel celo družino že skoro zadušeno. Gospodinja je zakurila peč, predno je šla družina spat in zaprla bržkotne iz ne previdnosti dimnik.

Primorsko.

Odlikovanje. Zlato kolajno Danilovega reda je dobil policijski poduradnik v Trstu Anton Pavletič.

Deželne doklade v Istri za l. 1913 znašajo 35% na direktne osebnostne davke, 15% pa na meso in vino. Neodvisen davek na pivo ostane do konca februarja, z marcom pa se začne pobirati po 4 krone od 100 l.

Iz srednješolske službe. Profesor na slov. učiteljsku v Gorici I. A. Sokol je pomaknjen v VII. čin. razred.

Osepnice so se zelo razširile med otroci v Marjinem Celju v kanalskem okraju. Umrlo je že več otrok.

Železniške predloge. Že pred Božičem so se vršila pogajanja med vlado in z različnimi zastopniki državnoborskih strank glede predloga lokalnih železnic. Primorski poslanci so zvedeli, da železniško ministrstvo ne namerava sprejeti v predlogu črte Gorica-Cervinjan, dasiravno je bila ta proga že v zadnji predlogi, ki pa ni bila rešena. Železniško ministrstvo je mnenja, da so Tirolci upravičeni zahtevati percentualno več. Kljub temu upajo poslanci, da bodo glede tega vprašanja vendar le še kaj dosegli, kajti proga Gorica-Cervinjan, ki bi bila v zvezi z turško železnico bi bila velikega pomena za alpsko ozemlje in poslanci upajo, da jih bodo v tem slučaju podpirali tudi vsi drugi zastopniki interesiranih krogov.

Stavka pomorskih kuharjev in natakarjev. Kuharji in natakarji parobrodne družbe »Dalmatia« so pričeli v soboto popoldne stavkati. Stavkujoči zahtevajo ureditev službe. Parniki te družbe, ki so bili v soboto v Trstu, so sprejeli takoj drugo osobje, parnik »Split« je odplul v soboto zvečer. Med stavkujočimi in ravnateljem so se pričela pogajanja, ki bodo bržkotne v kratkem končana.

Vlom v Barkovljah. V soboto ob 11. ponoči je zasačil neki redar, ki se je vračal iz službe tri neznance, ki so vdrl v trgovino Ivana Črnigoja. Redar je tekel takoj na stražnico in se v kratkem vrnil s 4 stražniki. Dobili so vlomilce v trgovini, kjer so vrtali železno blagajno. Ko so vlomilci videli, da so zasačeni, so začeli streljati. Toda zadeli niso nobenega stražnika. Tudi stražniki so parkrat utrčeli, toda v zrak. Nato so vlomilce prišli in jih odvedli na policijo. Vlomilci so še komaj 20letni fantje Evg. Črnigoj, Ivan Klun in K. Gratton. Pri njih so dobili ameriški sveder najnovejše konstrukcije.

Dober posel. V Trstu so aretirali na Acquedotto nekega 26letnega Ludvika Tallerja, ki je prosil mimoideče miloščine. Pri preiskavi so našli pri njem dve denarnici, v katerih je imel mož čez 100 K denarja, dalje več ur, verižic, prstanov itd. Taler je bržkotne precej navihaj žepni tat.

Bosanski izseljenci. Med bosanskimi izseljenci, ki čakajo v pomorskem lazaretu v Trstu, da jih odpeljejo v Bosno, sta umrli zopet dve osebi za kozami, eden pa je umrl za osepnicami. Prihodnje dni pripelje Lloydov parnik »Abbazia« zopet 800 izseljencev iz Soluna.

Ponesrečen parnik. Lloydov parnik »Austria« je nasledel med vožnjo iz Trsta v Kobe blizu Ismailije v Sueškem prekopu na pesek. Parnik bodo morali popolnoma raztovoriti, da ga bodo mogli spraviti zopet v vodo.

Predzrni tatovi. Pred trgovino z železnino L. Luzzato v Trstu je natelet stražnik okoli 7. ure zjutraj tri delavce, ki so nosili iz skladišča železnino in jo nalagali na voz. Stražnik pa je tudi opazil, da so bila vra-

ta v skladišče s silo odprta. Prijel je pridne delavce in dognal, da so vlomili s silo v skladišče in nabrali in naložili na voz že skoro za 1200 K blaga. Tatove Viktorja Fabiana iz Trsta, Ivana Sariača iz Livnega in C. Martina iz Cervinjana so aretirali.

Eksplodija na parniku. Poročali smo že, da se je pripetila na parniku »Sebenico« v Trstu velika eksplozija bencina. Štiri osebe so bile ranjene. Potapljači in raziskovalci so do sedaj dognali, da se je izvršila eksplozija na krovu. Sprednji krov parnika je namreč popolnoma razbit, stranske stene so do vodne površine razpokane, del parnika pa, ki je pod vodo je popolnoma nepoškodovan. Kako je nastala eksplozija še ni znano.

Prijet volun. V Vidmu so aretirali nekega Goričana G. M., Slovenca, ki je na sumu, da je volunil v prid Avstrije. Zvabil ga je v Videm neki Italijan pod pretvezo, da mu izroči tam načrte laških obmejnih utrd.

K puljski aferi. Poročali smo, da je bil inženir Leban bivši ravnatelj mestnih naprav v Pulju obsojen zaradi številnih in velikih goljufij v škodo mestne občine na 2 leti ječe. Lebanu so sedaj proti kavciji v znesku 40.000 K izrustili začasno na prosto.

Ivan Murnik.

Danes so položili v grob zemeljske ostanke ces. svetnika Ivana Murnika, enega najmarkantnejših in najpopularnejših slovenskih mož. In menda slovenska zgodovina se ne pozna tako vsestransko delavnega moža, kakor je bil pokojnik, predno je pred 14. leti zbolel. Ko je živela še njegova soproga Marija, sta bila pokojnik in njegova soproga nedvomno prva činitelja v vsem javnem in družabnem življenju v Ljubljani. In smelo smemo trditi, da se ime Murnik ne bo kmalu ali pa nikdar pozabilo. Posebno se ga bodo pa spominjali oni najširši krogi, ki so kdaj iskali podpore in pomoči, saj je vsesplošno znano, da je bila roka pokojnikova vedno odprta in radodarna. Sijajna mesta je zavzemal Ivan Murnik, sijajne dohodke je imel — toda umrl je z zavestjo, da je vse to vrnil svojemu narodu, ki ga je pozval na razna odgovorna in častna mesta, da se ni obogatil z dolgoletnim napornim narodnim delom, temveč legel v grob tak, kakor je stopil med svet.

Ivan Murnik je bil rojen 3. januarja 1839. leta na Otoku pri Radovljici, nakar je odšel v Ljubljano, kjer je leta 1858. dovršil gimnazij ter z odliko maturiral. Njegova sošola sta bila med drugimi msgr. Tomo Zupan in pa urednik »Slovenskega Naroda«, Janez Zelezničkar. Nato se je posvetil pravnikiškim študijam, ki jih je dovršil leta 1862., ter stopil v odvetniško prakso k odvetniku dr. Lovru Tomanu, ki je imel tedaj svojo pisarno v Radovljici. Ko se je dr. Toman preselil v Ljubljano, je šel tudi Murnik z njim. Dr. Lovro Toman je bil obenem tudi tajnik trgovske in obrtniške zbornice. In ko je leta 1870. v Rodanu pri Dunaju umrl dr. Toman, je postal Murnik tajnik trgovske in obrtniške zbornice, katero službo je opravljal do svojega težkega obolenja leta 1900.

Ivan Murnik je bil oženjen s hčerjo znanega voditelja ljubljanskih obrtnikov, rokavičarja Horaka. V svoji soprogi je dobil družico, ki mu je krepko stala na strani pri vsem njegovem javnem delovanju. Se kot vseučiliščnik je dopisoval »Novicam«. Pozneje je pa redno sodeloval pri tem časopisu. Po Bleiweisovi smrti je Murnik prevzel uredništvo ter je deloma vodil, dokler list ni nehal izhajati.

Komaj trideset let star je stopil kot aktiven politik v javno življenje. Leta 1870. je bil izvoljen v deželni in državni zbor. Že naslednje leto je bil izvoljen za deželnega odbornika. To mesto je opravljal do leta 1900. Dvanajst let je bil tudi namestnik deželnega glavarja. Od leta 1876. do leta 1900. je bil član deželnega šolskega sveta. Dolgo časa je bil tudi občinski svetnik ljubljanski.

V deželnem zboru je imel vedno zelo veliko referatov, posebno gospodarske in finančne vsebine. Pa tudi razne prošnje za podpore so bile navadno v njegovih rokah. Nastopal je navadno mirno in stvarno, vsled česar so ga spoštovali in vpoštevali tudi njegovi politični nasprotniki. Le včasih je pokazal svoj gorenjski značaj.

V javnem življenju se je predvsem zanimal za gospodarska vprašanja dežele kranjske. Zelo se je trudil za spopolnitev železniškega omrežja na Kranjskem, tako za gorenjsko železniško progo, posebno pa za dolensko. Za obe železniški progi je izvršil Murnik vsa iniciativna dela. Vendar sta se pa te dve ideji drugače in pod drugimi okoliščinami izvršili, nego je morda to pričakoval Murnik. Kakor je bila koncesija za gorenjsko

železnico nekako plačilo Beustovo, pravtako so tudi koncesijo za dolensko železnico izposlovali drugi brez Murnika in sicer tudi kot plačilo za razne — politične — usluge napram vladi.

Posebno delaven je bil tudi pri vseh svetovnih in drugih razstavah, ki se jih je udeležila dežela Kranjska. Veliko zaslugo ima za veliko svetovno razstavo na Dunaju leta 1873., za katero je on, kar se je tikalo Kranjske, skoraj vse sam preskrbel in uredil. V to svrhu je skoraj pol leta neprenehoma bival na Dunaju.

Delaven odbornik je bil tudi v c. kr. kranjski kmetijski družbi, ki ga je leta 1889. izvolila za svojega predsednika ter ga poslala v državni železniški svet. V znak velikih zaslug, ki si jih je pridobil za to družbo, so ga izvolili za njenega častnega člana.

Bil je referent za obrtno šolstvo na Dunaju. Kot tak je v vseh mogočih korporacijah delal za ustanovitev obrtne šole v Ljubljani. Vse priprave za ustanovitev državne obrtne šole v Ljubljani je skoraj dolgo vrsto let vodil pokojni Murnik. Bila je dolgotrajna trnjeva pot in še le nenadna smrt ga je iztrgala iz boja za to važno šolo. Imel pa je vendar še srečo, da je doživel ustanovitev c. kr. obrtne šole v Ljubljani. Videl je dozoreti svoj dolgoletni trud. Občinski svet ljubljanski je v priznanje za to neumorno delo imenoval cesto ob obrtni šoli na Mirju Ivan Murnikova ulica.

Poleg vsega tega dela je imel še vedno dovolj časa in dovolj moči, da se je udeleževal društvenega življenja. Ko je bil še zdrav, je bil odbornik skoraj vseh narodnih društev več ali manj časa. In nevenljivih zaslug ima za naša narodna in kulturna društva. Omenjamo le, da je bil eden izmed tistih mož, ki so ustanovili našo prekoristno šolsko družbo, Družbo sv. Cirila in Metoda. Dolgo let je bil tudi starosta »Sokola« in je kot tak izvršil mnogo organizatoričnega dela. Spoznal je veliko vrednost telovadbe in je delal z vsemi močmi na to, da se je Tyršev duh krepko razširil med Sokolstvom in narodom slovenskim. Pokojnik je bil tudi ustanovnik »Slovenske Matice« in raznih drugih društev. In menda ni v Ljubljani narodnega društva, katerega član bi ne bil pokojnik. Že ko je bil težko bolan, je bil predsednik slovenskega trgovskega društva »Merkur«, ki ga je izvolilo za svojega častnega člana.

Velikopaje bilo njegovo delo na humanitarne polju. Dolgo vrsto let je bil odbornik, podpredsednik in pozneje do svoje smrti predsednik »Kranjskega pomožnega in gospenjega društva Rdeči križ«. Odborove seje so se redno vršile pri njem. In še kratko pred svojo smrtjo je predsedoval odborovi seji. Kot predsednik »Občilnega društva« je s pomočjo požitvalnih dam preskrbel tisočem in tisočem siromaškim otrok toplu oblačila. Za njegovo delovanje na humanitarne polju ga je tudi »Zveza kranjskih gasilnih društev« imenovala za svojega častnega člana. Vedno je imel odprte roke za svojega sočloveka. Kdor je potreboval kako podporo ali pomoč, ta je prišel k njemu. Te prošnje niso bile zaman, kajti nihče ni šel praznih rok od njega. Posebno rad je imel dijake. Podpiral jih je denarno in s svojo vplivno besedo. In marsikdo, ki zavzema danes že dobro situirano mesto, se ima le zlatemu srcu pokojnikovemu zahvaliti za to. Seveda pa se je tudi dogajalo, da so ga nekateri grdo zlorabljali, ker so poznali njegovo dobrosrčnost.

Podpiral je književnost in umetnost. Kupil je vsako knjigo, ki je izšla na slovenskem književnem trgu, naročen pa je bil na nabroj slovenskih časopisov. Smelo smemo tudi trditi, da med Slovenci skoraj še nihče ni toliko podpiral vpodablajočih umetnikov kakor ravno pokojni Murnik.

Za njegovo delovanje ga je odlikoval tudi cesar. Leta 1873. je dobil viteški križec Franc Jožefovega reda, leta 1898. pa red železne krone III. razreda.

Kar se tiče političnega mišljenja, je bil kremenit. Bil je vedno narodno-napreden. In še ko je bil bolan, se je pustil k vsakim volitvam pripeljati na volišče, da izpolni svojo dolžnost.

Kot človek je bil povsod priljubljen. Bil je duhovit in prijeten družabnik. S svojo rajsko gospo soprogo je bil dolgo let središče stalnih večernih družb pri »Jernejcu«, pozneje pri »Ferlincu«.

Vse njegovo življenje je bilo posvečeno narodnemu delu, vse svoje dohodke in materialne pridobitve je sproti razdal za narodne in humanitarne ustanove in društva. In vsled tega ga slovenski narod ne bo nikdar pozabil. S spoštovanjem in ljubčnijo se bo slovenski narod spominjal svojega vzor-sina — pokojnega Ivana Murnika.

Leta 1900 je nenadoma nevarno zbolel. Skoro 14 let je presedel v stolu, toda njegov duh je ostal čil. Za-

nimal se je še vedno za vse. In kakor je bil v svojem aktivnem življenju doberotnik vseh slojev, tako je tudi v dolgih letih svoje težke bolezni ob dohodkih svoje pokojnine podpiral reveže, dijake in umetnike, kakor prej. Živel je zelo skromno in si pritrgoval od ust, da je podpiral veliko vrsto narodnih društev; pri nobeni doberdelni ali narodni zbirki ni bilo pogrešati njegovega imena.

Dnevne vesti.

+ V zmoti je »Dan«, ako piše, da je politika Šustersčeve stranke pozitivna v Kramarjevem smislu. Naj bo dr. Kramar češkim narodnim socialcem ali češkim radikalcem simpatična osebnost, ali ne, eno mu nihče ne more odrekati, Kramar je skoziškoslovjan, je Čeh. Nj govo taktiko, naj se komu tudi vidi pogrešna, mu narekuje čisto in nesebično rodoljublje. Velicina in slava češkega naroda mu je pred očmi. Častihlepnost ali kakršnakoli sebičnost sta mu tuja pojma. Vso svojo močno politično individualnost zastavlja optima fide le za srečo celokupnega naroda češkega, ki ji celo podreja koristi lastne stranke. Dopisnik »Dneva« sam trdi, da vzbuja Kramarjeva taktika v češki javnosti odpor, baje so ji celo mladočeški krogi protivni. Ni li to najboljši dokaz, da Kramar ne uganja demagogije, da ne išče popularnosti, da hoče marveč v češki politiki uveljaviti za bodočnost češkega naroda — vsaj po njegovih mislih — koristna načela, ki naj pri tem tudi trpi — lastna njegova stranka. Vsakdo mora tej politiki priznati najčistejšo nagibe. Kramarjeva »pozitivna« politika temelji na geslu: Slovani, zlasti Čehi, morajo v Avstriji sovladati, morajo sodelovati o usodi te države in njenih narodov; ne gre jih izključiti od sovlade na korist — Nemcem. Dr. Kramar in z njim se marsikateri češki politik, spoznava, da ni večje hibe, kakor prepuščati pri vladanju Nemcem prosto polje, zakaj preteklost kaže, da še nikoli Čehi niso dobili toliko udarcev, kakor takrat, ko so bili v neprestani malopodni opoziciji in še boljše takrat, ko so se bili sami izločili iz parlamenta. Brez ovinkov moramo pritrditi, da ima ta politika z vidika močnega češko-slovanskega naroda prav mnogo zase. S tem pa seveda ne rečemo, da bi bila taka politika danes umestna tudi s stališča Jugoslovanov. Bodočnost naj pokaže, kdo je imel prav, ali dr. Kramar, mož zrelega političnega izkustva in na tem izkustvu privzgojene dalekovidnosti, ali — njegovi kritiki. — Toda tej »pozitivni« politiki primerjati »pozitivno« politiko Šustersčeve stranke, to je huda žalitev za Kramarja, je naravnost blasfemija. Mislimo, da nam »Dnev«, ki je že mnogo o tem pisal, ni treba šele razlagati, kaj hoče in namerava politika Šustersčeve stranke, ki je res samo politika — stranke. More li »Dan« trditi, da ima ta politika na in v sebi kaj slovenskega, kaj slovanškega, da je nesebična; more li zanikati, da bi ta politika ne bila zgolj osebna, službeča častihlepnosti gotovih oseb, da bi ne bila nenarodna, čisto strankarska in — kar je glavno — da bi ne imela svojega temelja v mednarodnem klerikalizmu. Zato pa, prisposoba Dnevovega praškega dopisnika ne samo da silno šepa, ampak je tudi sposobna, povzročiti, da si javnost napravi docela napačne pojme. Odboravati Kramarjevo »pozitivno« politiko, hkratu pa grajati »pozitivno« politiko Šustersčeve stranke, v tem po pravkar povedanem ni videti nikakega nesoglasja, nikake nedoslednosti. Zakaj obe ti politiki se razlikujeta kakor noč pa dan. Pravi se torej begati slovensko napredno javnost — ne rečemo, da je imel »Dnevov« dopisnik ta namen, — ako se ji prezentira politične naivnosti kot zrelo politiko in se tem načinom izpodkopa zaupanje v naše zastopnike. »Dnevov« dopisnik naj bo prepričan, da ti zastopniki ne store nobenega koraka brez dobre preudarnosti. Ljubljanski poslanec je bil svoje ukrepe sčasoma predložil izvrševalnemu odboru narodno-napredne stranke, ki je te ukrepe ne samo soglasno odobril, ampak poslancu izrekel, kakor smo takrat poročali — zaupnico. Je - li torej v današnjih časih in za slovensko napredno stvarstvo in koristno, spravljati take članke v svet, o tem naj premišljujejo gospodje pri »Dnevu«. Danes le konstatiramo, da je »Dnevov« članek z vriskajočim veseljem zgrabil in izrazil — »Slovenec«.

+ Ustanovitev naprednega političnega društva za brežiški okraj. Včeraj se je vršil pri Miškotu Janežiču v Župelovcu pri Brežicah sijajno obiskani ustanovni občni zbor naprednega političnega društva »Kmetске sloge« za brežiški okraj. Predsedoval je nadučitelj g. Fran Pečnik iz Kapel. Shod je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Joško Janežič, veleposestnik na

Bizelskem. O delokrogu in namenu novega društva sta poljudno govorila gg. dr. Ljudevit Stiker in dr. Fran Lipold. O stališču slovenskih naprednjakov o dr. Benkovičevi brošuri glede štajerskega deželnega gospodarstva in o slovensko-klerikalni obstrukciji v štajerskem deželnem zboru je obširno in ob splošnem odobrovanju govoril g. deželni poslanec dr. Vekoslav Kukovc. Ta govor, ki ga podajamo na drugem mestu in ki izide tudi v posebni brošuri, je vzbudil splošno zanimanje in odobrovanje. Na shodu so bile sprejete te-le resolucije: 1. Zahteva se takojšnji razpis volitev v brežiški okrajni zastop; 2. izreka se spodnještajerskim državnim poslancem resna graja, da se niso zavzeli za sotselsko železnico in niso dosegli, da bi bila ta železnica sprejeta v vladni železniški program in 3. protestuje se proti postopanju davčnega referenta pri okrajnem glavarstvu v Brežicah glede predpisa osebno dohodnisknega davka. — V odbor so bili izvoljeni najodličnejši možje brežiškega okraja, na čelu jim g. dr. Ljudevit Stiker. Vodstvo jamči, da bo društvo napredovalo in se uspešno razvijalo.

+ Deset zapovedi za vsakega narodnega Slovenca. Ugleden naš somišljenik nam piše: Veliki dogodki zadnjih mesecev nas uče, da je naša narodna rešitev samo v najtesnejši bratski slogi vseh Jugoslovanov. Zato je potrebno, da se vsak res naroden Slovenec ravna po teh-le zapovedih: 1. Slovenci, Hrvati in Srbi so bratje: en narod s tremi imeni. 2. Ne sej nesloge, ker samo v slogi in edinstvu Slovencev, Hrvatov in Srbov je naša rešitev, zakaj samo sloga nas spasma. 3. Spominjaj se vedno, da si Slovenec, Hrvat ali Srb, veja velikega slovenskega drevesa. 4. Priznavaj povsodi odkrito in vedrega čela, da si Slovenec, Hrvat ali Srb in vselej in povsodi dvigaj visoko slovensko, hrvaško ali srbsko zastavo. 5. Bodi ponosen, da imaš 12 milijonov bratov slovenskega, hrvaškega in srbskega imena in da si Slovan, katerih je na svetu 160 milijonov. 6. Bodi ponosen, da so Bolgari, Čehi, Rusi in Poljaki tvoji bratje, da se vsi skupaj zovemo Slovani in da je naša rešitev v bratski slogi. 7. Zavedaj se, da je domovina naša velika in prostrana, da pa je razcepljena in razkosana. Misel na njeno prošlost in veličino naj te bodri v delu za bodočnost. 8. Ne bodi suženj nikomur, ne bodi izdajalec svojega naroda. 9. Narodni ponos in narodna čast bodi ti nad vse. Svojemu dajaj prednost vselej. Tuje spoštuj, a s svojim se diči. 10. Zavedaj se, da se bratje spoznajo po krvi in jeziku, vera pa je stvar vsakega človeka, ki jo je treba spoštovati. Slovenci, Hrvati in Srbi so bratje, če tudi so druge vere, zakaj brat je mil, katerekoli vere bi.

+ Najboljša armada na svetu je seveda nemška, tako je slovesno izjavil na komerzu nemškega dijaštva v Berlinu general feldmaršal von der Goltz, tisti Goltz paša, ki je turško armado tako »izvrstno instruiral«, da je doživela pri Lozengradu in Kumanovu, pri Bitolju in Ljule Burgasu takšne poraze, kakoršnih svet doslej še ni videl. Prav umestno torej pripominja k tej vešti dunajska korespondenca »Die Information« to-le: »Maršal von der Goltz je te dni na državnem komerzu nemškega dijaštva v Berlinu imel govor, v katerem je izjavil, da se nahaja nemška armada v tako občudovanja vrednem stanju, da mora samo želeti, da bi čim najprej izbruhnila vojna. Ne dvomimo o izvrstnem stanju nemške armade, toda ako se je človek tako zelo zmotil, kakor se je nedavno tega zmotil gospod von der Goltz, potem bi morda vendarle bila pri njem na mestu malo večja — rezerviranost!« Tudi mi smo teh misli, da von der Goltz paša samo diskreditira nemško armado, ako jo hvali.

— Odvetniške vesti. Koncipijenta tukajšnje pisarne g. dr. Frana Novaka gg. dr. Tone Gosak in dr. Iv. Lovrenčič sta napravila v soboto pri c. kr. višjem sodnem sodišču v Gradcu odvetniški izpit. Kakor iz vemo, otvori že te dni g. dr. Ivan Lovrenčič svojo odvetniško pisarno v Ljubljani v hiši g. Karla Počivalnika nasproti hotela »Union«.

— Dar. Mesto venca na krsto ces. svetniku gosp. Ivanu Murniku sta naklonila podpornemu društvu slov. visokolecv v Gradcu gosp. dr. Fran Windischer 15 K in g. Jos. Hauptman, oficijal trgovske in obrtne zbornice 5 K. — Hvala!

— Mesto venca na krsto gospoda cesarskega svetnika Ivana Murnika, dolgoletnega prijatelja Strzelba-Rohrmannove hiše je podarila obitelj Rohrmannova v Ljubljani 10 K »družbi sv. Cirila in Metoda« in 10 kron stavbnemu skladu »Ljubljanskega Sokola«, pri kojih društvih je bil blagopokojnik večletni odbornik, oziroma starosta.

— Prvi bataljon 17. pešpolka v Ljubljani je odpotoval danes jutraj ob 7. k strelnim vajam v Bezuljak.

»Traška kolonija« pri Škofji Loki je osnovala večeraj v daljši seji pripravljalni odbor, ki bo v kratkem izdal vse podrobnosti veselice, ki jo priredijo veselji Tratečani z veselimi Tratečankami.

Smrtonosna stava in njene posledice. 18. novembra t. l. je v vsaki gostilni blizu Bleda staval že nekoliko pripiti fant Anton M. z izvoščkom Jurjem K. za pet kron, da izpije za poredom 10 šestnajstink žganja. Natakara je torej nalila in po mizi razvrstila 10 polfrakeljev doma zmešanega špiritovca, fant se jih je pogumno lotil in jih vase zvrčal brez odmore, drugega za drugim vseh deset, dobil je stavo — in bil v treh urah mrtev: ubil ga je alkohol. — Te dni sta pa imela izvošček in natakara pri tukajšnji deželni sodnji glavno razpravo: državno pravdnitvo ju je tožilo, da sta sokriva smrti Antona M., prvi zaradi stave, drugi ker je prinesla smrtonosno količino špiritovca. Obsodilo so oba, izvoščka na 6 tednov, natakara na 3 tedne hudega in poostrenega zaporja. — Javni obtožitelj je bil v svojem govoru poudarjal, da bo državno pravdnitvo take in enake, pri nas žal močno razširjene stave z vso odločnostjo preganjalo.

Iz Žirov. Torture v šoli. Na tukajšnji obrtni šoli poučuje krščanski nauk znani ženski kaplan Josip Frelih. Mesto krščanskega nauka ljubezni in bratstva, od katerega so moderni klerikalci pač najbolj oddaljeni, ubija v glavo naš kaplan učencem klerikalizem v najostudnejši obliki in jih navdušuje za brezumno čukarjio. Toda moč ne ostane samo pri besedah, ampak se poslužuje tudi mučenja svojih učencev, misleč, da bo s tem vzgojil dobre klerikalce. Dosegel bo seveda ravno nasprotno. Dne 16. t. m. pride 16letni učenec v sobo in prinese v svojem suknjiču s pošte časopis »Slovenski Narod« in pisma za svojega mojstra. Ker je fantu gledal časopis iz žepa, da se je spoznal časopis, je to našega petelinčka tako razdražilo, da je vzrojal nad fantom in zahteval od njega, naj mu izroči »tiste umazane cunje«. Deček mu odgovori, da tega ne sme, ker je last njegovega mojstra. To razdraži našega »junaka« in začne ubogega vajenca neusmiljeno (uprav po katoliško) pretepati, potem ga zgrabi za lase in potegne s klopi. Zasadi mu je tudi svoj noht v roko in mu prerezal z njim kožo, nato ga je izključil za eno uro iz šole. Studi se človeku to podivjanje početje klerikalnega fanatika, ki je tudi kaznjivo dejanje, samo škoda, da se tudi sodnja ne upa prijeti takih tičkov tako, kakor kaknega nevednega človeka, in se sodniku pred farjem najraje hlače tresajo in ga oprostijo, da bi mu prisodil, kar mu gre. Žirovci pa se vprašajo, ali smo zato napravili obrtno šolo, da nam bodo razni kaplani v njej mladino kvarili? Klerikalci si v istini domišljajo, da so vsega mogočni, kjer dobe moč v roke, zato gledajo pač le na to, kako bi nasprotnike uničili in oškodovali. Na naši strani pa se vse premalo dela, treba bi bilo vse druge skrbeh za izobrazbo, da bi naši ljudje več čitali in razmišljali, bolj temeljito o svetu in življenju, to bi jih privedlo v spor s klerikalizmom in z gnušom bi se obrnili proč od njega. Nevednost pa je mati pobožnosti, mati klerikalizma in vseh z njo združenih slabosti. Ako bo potreba, še marsikaj o naših klerikalcih, ki so jako »vzorni«.

Boj zaradi kuharice. V gradu na Pogancih pri Novem mestu izvršuje kuharsko umetnost brhka kuharica, za katero pogleda očito in skrivaj rado marsikako oko. Tudi domači hlapci so se kaj radi mudili v kuhinji ali vsaj v njeni bližini. Pa kaj bi se ne, ko so prihajali fantje še od daleč! Na sv. Treh kraljev dan je prišel po opravkih v kuhinjo na Pogance Ivo Grimšič iz Kamenja. Po mnenju domačih hlapcev Stefana Prešička, Lovreta Ivančiča in Martina Makovca se je Grimšič mudil v kuhinji predolgo. To so mu hoteli povedati na vsak način tako, da ho moral umeti, namreč s koli in z noži. Zastržili so vsa tri pota, ki vodijo iz grada in čakali s koli in s plankami oboroženi na Grimšiča. Ko se je prikazal, so se navlčili nanj in ga s plankami, koli in noži tako poškodovali, da se je pri tej priči onesvestil in se tri dni ni prav nič zavedal. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo. Grimšič ima glavo vso razbito in črepinjo počeno, pa tudi po životu se ne manjka poškodb. Orožniki so bili takoj na nogah in so kmalu imeli vse tri bojaželine in ljubosumne ptičke v rokah, ki so se pa zagovarjali, da so Grimšiča le z bičem nekoliko ošvrkali, drugega mu pa niso prizadajali. Vse tri napadalce so vzeli orožniki in jih odgnali v zapore okrožne sodnije v Novem mestu, kjer bodo imeli najbrže čas razmišljati, kako bi se

bolj pametno zagovarjali kakor so se pred orožniki.

Kinematograf »Ideal«. Krasna, detektivska drama »Lov za milijoni«, ki se predvaja samo še danes, predčuje nam preganjanje mlade deklice, katere je dedinja velikanskega premoženja in vse grozote, katerih se poslužuje zločinski par, da bi dobil to dediščino v svoje roke. — Drama je res jako lepo izvedena in poučljiva, ter se priporoča, da si jo vsakdo ogleda. Tudi ostale točke, posebno komična učinkovitost, »Maks se boji vode« z Lindrom, vzbuja mnogo smeha. Jutri velika senzacija »Cirkuško življenje«.

Policijska statistika. Mestna policija ljubljanska je v letu 1912 aretirala 1512 oseb in sicer: zaradi hudodelstva veleizdaje 1, zaradi razžaljenja Nj. Veličanstva 2, zaradi vohunstva 2, zaradi javnega nasilstva 34, zaradi motenja vere 1, zaradi nečistosti 11, zaradi rop 3, zaradi težke telesne poškodbe 9, zaradi zažiga 1, zaradi vlom 5, zaradi hudodelstva tatvine 22, zaradi poverbe 2, zaradi hud. goljufije 4 in zaradi soudeležbe hudodelstva 2 oseb. Zaradi prestopkov: Zoper javne naredbe 39, zoper varnost imetja 205, zoper npravnost 2, zaradi izrabljanja izseljencev 4, zaradi pregreška po § 66 voj. zak., v policijskih listih proganjanih, vsled rekvizij tujih oblasti in drugih ubeglih oseb 46, zaradi pijanosti in razgrajanja 355, zaradi sumljivega stikanja po hišah 6, zaradi pomanjkanja sredstev 304, zaradi beračenja in postopanja 264, zaradi prepovedanega povratka v mesto 102 in 39 zloglasnih žensk. Izmed teh se je izročilo 177 deželnemu, 326 oseb pa okrajnemu sodišču. 264 oseb se je sodišču ovadilo, proti 809 osebam se je postopalo pa po policijskih zakonih. Ne vstevši aretirancev, je bilo sodišču podanih še 8587 ovadb in sicer: zaradi hud. javnega nasilstva 24, zaradi nečistosti 1, zaradi tatvine 8, zaradi goljufije 3, zaradi soudeležbe hudodelstva 3, zaradi prestopka zoper javne naredbe 127, zoper zdravje 3, zoper telesno varnost 458, zoper varnost imetja 55, zoper npravnost 20, zaradi beračenja in vladušarstva 52, zaradi prestopka pasje kontumacije 118, zaradi izvajljanja izseljencev 11, zaradi § 66. voj. zak. 5, zaradi trpinčenja živali 47, zoper osebe izsledene v pol. listih in dopisih 62, zaradi prestopka cestnega policijskega reda 1623, zaradi prestopkov obrtnega reda 2228, zoper pijanost in razgrajanje 563, o najdeninah 510, o izgubljenih rečeh 841, drugih raznovrstnih ovadb pa 1825. — Samomorov je bilo 10 in sicer: so se 4 osebe (vojaki) ustrelile, 2 osebi sta se obesili, tri so skočile v vodo, 1 oseba se je pa zastrupila. Poskušenih samomorov je bilo 12, med temi 2 vojaki. Vsled lastne krivde, odnosno po naključju in po krivdi drugih je bilo usmrtenih 13 oseb in sicer: so tri padle v vodo in se vtopile, 1 oseba je padla s strehe, 1 skozi okno, 1 oseba je bila povožena od avtomobila, 4 od vlaka, 2 sta umrli vsled preobilo zavžitega žganja, 1 se je pa polila in vžgala s petrolejem. — Javnih nasilstev v smislu §§ 81., 85. in 87. k. zak. je bilo 28, težkih telesnih poškodb v smislu §§ 155 e in 156 k. zak. pa 9. Po nesreči se je težko telesno poškodovalo 25, lahko pa 188 oseb, 13 oseb je bilo oddanih v blaznico. Vlomov je bilo 5, 1 rop, 25 velikih in 528 manjših tatvin. Izmed teh je bil izsleden 1 rop, 5 vlomov, 22 hudodelstev in 384 prestopkov tatvin. Največ tatvin, t. j. 53, se je izvršilo meseca aprila, najmanj pa, t. j. 22, pa meseca junija; nesreč, vstevši s samomori je bilo največ, t. j. 32 meseca aprila, najmanj pa t. j. 14 meseca maja.

Tatinska družba aretovana. Te dni je policija aretovala 22letnega plakaterja in snažilca okenj Karela Schwentnerja, kateri je stanoval v nekem podstrešju v trnovskem predmestju skupno z dvema ženskama in v hotelih kradel vse kar mu je prišlo pod roke. Poleg žensk, ki so jih tudi zaprli je bil v zvezi s tatvinami tudi neki brezposelni trgovski sluga. Vse aretovance so izročili sodišču. Natančneje o tem bomo še poročali.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo 15 Slovencev, nazaj je pa prišlo 70 Bolgarov in Macedoncev, 30 Hrvatov in 20 Slovencev. 18 tesačev se je povrnilo iz ogrskih šum.

Izgubljeno in najdeno. Čevljarski mojster Valentin Jerina je izgubil čez 10 K denarja. — Železniški uslužbenec Fran Jagodic je izgubil črn dežnik. — Stražnik Fran Prešeren je našel denarnico z manjšo vsoto denarja. — Branjevka Marija Kosinec je izgubila zlato žensko uro s srebrnim delom verižice. Na krovu sta črki M. K.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala moška podružnica v Rbniču

med drugim zbirko 21 K mesto udeležbe pri pogrebu pok. pesnika Ant. Aškerca. G. Ivan Kralj je nabral povodom poroke gđ. Joške Kralj iz Slivnega pri Nabrežju z g. I. Marušičem za C. M. družbo 6 K. Mladoporočencema na mnoga, mnoga leta! Navdušenemu rodoljubu hvaležen živio! Pri lovske večerji v Cerknem na Goriškem je nabral g. Gajdov Polde za družbo 3 K 60 v. Ljubljanska kreditna banka je vpisala po naročilu in za račun gđ. Josipine Rušove, Shenley, Rectory, Herts družbi v dobro 6 K 13 v. Društvo svobodniških slovenskih akademikov na Dunaju »Sava« je ob svoji desetletnici izročilo akademski C. M. podružnici na Dunaju svoje jubilejno darilo »Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« v znesku 300 K. Kr. profesor v p. Anton Kržic na Lunovcu plača 3. obrok 20 K za svoj kamen. G. Ladislav Bevc, cand. ing. in predsednik akad. C. M. podružnice na Dunaju je poslal 25 K predzadnji rok za obrambni kamen št. 584 na ime: Dunajski slovenski tehnik. Ženska podružnica v Ormožu je poslala družbi znesek 60 K, kot prebitek igre »Divji lovec« in tombole prirejene dne 6. januarja 1913. Hvala!

Ženska podružnica Cirila in Metoda v Ormožu je uprizorila na Kraljevo v Škorčičevi dvorani narodno igr »Divji lovec«. Obisk je bil nad vse pričakovanje lep, ter je bila tudi okolica dobro zastopana. — Podružnici je prinesel ta večer zopet lep gmotni dobiček, od katerega se je vposlalo 60 K glavnemu družbenemu vodstvu v Ljubljano, 50 K pa je ženska podružnica plodonosno naložila za nabavo novega gledališkega odra.

Društvena naznanila.

Domovina. Dijaško podporno društvo »Domovina« v Ljubljani je razdelilo v letošnjem šolskem letu do 31. decembra 7208 obedov in 6318 večerij med revne dijake obeh slovenskih gimnazij, realke, učiteljskega, obrtne in trgovske šole. Izdatki za to so znašali nad 3550 K. Ker je bilo v letošnjem šolskem letu naklonjenih društvu še jako malo podpor, prosimo vse one, ki hočejo pomagati stradalnim slovenskim dijakom, da nam naklonijo denarnih podpor. Brez njih nam je onemogočeno nadaljevati človekoljubno delo. Spominjajte se ob vsaki priliki s kakim darom potrebne »Domovine«.

IX. velika mednarodna maskarada splošne delavske zveze »Vzajemnost« se je vršila s sodelovanjem strokovne zveze tobačnih delav in delavcev v soboto, dne 18. januarja v veliki dvorani in stranskih prostorih »Narodnega doma«. Bogat plesni red je zajemal že v naprej najmnogovrstnejšo plesno zabavo, za razvedrilo in kratak čas pa so skrbele mnogobrojne in večinoma originalne maske. Delavcev in delavk je bilo zastopanih mnogo, pa tudi drugega občinstva ni primanjkovalo. Zlasti mnogobrojno je bilo zastopano uradništvo tobačne tovarne, dalje je bil zastopan po več občinskih odborov, ki jih občinski odbor in še mnogo drugega odličnega občinstva. Izmed mnogih mask je najbolj ugajal medved s svojim voditeljem, ličen ženski paž, ki je odnesel tudi prvo darilo za najlepšo masko, dalje predsednik antialkoholnega kongresa in še nebroj drugih mask in narodnih noš. Pri prireditvi je sviral orkester »Vilola«, za dobro in točno postrežbo pa je skrbela kuhinja in klet ge. Dražilove. Prvo četvorko je plesalo nad 150 parov in jo je spreto aranžiral g. St. Dražil. Velika in mnogobrojna udeležba je najbolj pokazala, kako priljubljena je ta mednarodna maskarada in upati je, da je prinesla prireditev tudi povoljni gmotni uspeh.

VI. redni občni zbor telovadnega društva »Sokol« v Zireh se je vršil dne 12. januarja t. l. v društvenem domu. Brat starosta je podal poročilo o splošnem društvenem delovanju v preteklem letu. Pozival je navzoče brate in sestre k resnemu delu v svoji veliki rodni misli. Bliža se slavlje 50letnice slovenskega »Sokola«; pripravljeni moramo praznovati velepomemben sokolski praznik. Sledilo je točno poročilo brata načelnika o telesnem društvenem delu. Tajniško poročilo izkazuje za minulo leto 64 rednih članov in 2 ustanovnika. Društvo ima svoj dramatični odsek, katerega prireditve so glavni viri dohodkov za pokritje dolga na Sokolovem domu. Vprizoril je odsek 6 iger. Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imelo društvo v minulemu letu 2793 K 14 vin. dohodkov in 2783 K 88 vin. stroškov. Sledila je volitev odbora. Izvoljeni so bili: podstarosta Matija Dolenec, načelnik Joško Jeras, tajnik Ivan Strlič, blagajnik Matija Strlič, 3 odborniki, 2 namestnika in 2 preglednika računov. Govoril je nato brat Joško Jeras. Podal je najzanimivejšo sliko velike sokolske organizacije od njene

nega začetka do danes. Žirovski »Sokolski dom« je trdnjava, ki je bila sezidana z velikimi denarnimi žrtvami v korist slovenskemu narodu. Zato jo moramo čuvati in negovati — oznanjati iz nje Slovenstvu: Kdor Slovenec, ta Sokol! — Zaključil je občni zbor brat starosta. Na zdar!

Slov. akad. društvo »Slovenija« se najvjudneje zahvaljuje svojemu starejši gosp. Adolfu Ribnikarju za velikodušen dar 50 K, katere je naklonil društvu ob priliki svoje poroke.

Prosveta.

Wagnerjeva velika romantična opera »Večni mornar« se bo spričo velikega snočnega uspeha na vsestransko zahtevo v slovenskem gledališču v Ljubljani jutri, v torek, dne 21. januarja zopet z gđ. Miro Koročev, primadano zagrebškega deželnega gledališča, ponovila in letos zadnjič uprizorila. Poudarjajoči sijajni uspeh h snočnega gostovanja slovitve pevke Wagnerjevih vlog, opozarjamo vnovič na redki umetniški užitek. Predstava bo par.

Slovensko gledališče. Rošlin in Verjanko, narodna igra s petjem v sedmih slikah. Po narodni pesmi spisal Obloški. — Včerašnja nedeljska popoldanska predstava nam je nudila noviteto domače korenine. Ogródje ji daje narodna pesem, ki nam pripoveduje o hudobnem Rošlinu in njegovi nečloveški ljubimki. Načevala je Rošlina, da je ubil njenega starega moža, njenega starejšega sina in šču je h koncu še zoper najmlajšega, Verjanko, ki pa ta razgovor slučajno sliši. V gori ubije Rošlina in sporoči svoji materi tako - le: Zeleli kri ste sinovo, zdaj pojte pit Rošlinovo. Dejanje je krvavo in divje dramatično, pa bi bilo zato treba zelo krepkega naturalističnega dramskega talenta, ki bi znal umetniško zvezati in splesti divja fakta z dovolj globokimi in silnimi vzroki. V včerašnji igri se poljudno in obširno razlaga narodna pesem. V poštev pride do malega vsa znana ljudskoigrska šablona. Mesečina se razlije po odr. vaški fantie poje narodne pesmi, grajski pisarček gre vasovat k lepi vaščanki, pa ga njen fant pretepe, oče krvoločne matere prorokuje osveto neba in še kaj takega. Kavzaliteta je slaba. Zakaj graščak tako obraita Rošlina? Kaj je treba tistega prizora, kjer zborujejo kmetje z graščakom, pa nič ne ukrenejo? Obisk je bil dober. — Zvečer je gostovala v »Večnem mornarju« gđ. Koroševa iz Zagreba. Njena Senta je bila res prava Wagnerjska figura, polna poetskega čara v igri in petju. Njen glas je lep, močan in bogat na spodaj in na zgoraj. Svoje vrline je razvila zlasti v drugem dejanju, ki ga je prepočila s pravo haladno mistiko. Gospod Kovač je pel priljazno Erika. Navdušenje za cenjenega gosta je bilo vsestransko in presrečno. Igranje z lučmi za kulisami je otročje. Gledališki list laže. Delandova je po njegovem pel g. Jež, v resnici pa ga je pel marljiv g. Kovač, Sentina doživlja Mary tudi ni bila znana altistka gđ. Peršlova. Obisk je bil prav dober.

Literaren sestanek v »Matici Slovenski«. Drugi letošnji literarni sestanek bo v »Matici Slovenski« (Kongresni trg 7) v soboto, dne 25. januarja 1913 ob 6. zvečer. Na dnevnem redu bo program za »Prevode iz svetovne književnosti«. I. Kako naj bi se vzdržala evidenca o vseh že izišlih prevodih? II. Kaj naj bi se prevedlo a) iz slovenskih literatur (bolgarske, ruske, poljske, češke)? b) Kaj iz drugih literatur (angleške, francoske, italijanske itd.)? — Dobro bi bilo, ko bi gospoda, ki se zanimajo za stvar, pa se morda ne bodo utegnili udeležiti sestanka, pismeno »Matici« sporočili svoje mnenje.

Rniževnost.

— Vojska na Balkanu 1. 1912. Peti in šesti sešitek tega prezanimivega dela, za katero se najširša javnost zanima, sta ob enem izšla v zalogi »Katoliške bukvarne« v Ljubljani. Ta dva, posebno pa prihodnji sešitki se bodo odlikovali po zanimivih slikah vojnih pozorišč in vojnih dogodkov. Nadaljni sešitki izidejo zopet v rednih tedenskih presledkih. Naročniki se lahko še vsak čas prijavijo, nakar se jim dopšljejo že izšli sešitki.

— »Lovec« glasilo »Slovenskega lovskega društva« ima v svoji 1. številki (I. IV) sledečo vsebino: »Po jabinah«, Podgorski, »O gojitvi srna«, Srnagoj, »Velika divja raca«, Bučar, »Letošnja kupčija s kozuhovino«, Schweitzer, »Iz lovskega oprtnika«, »Iz ribarske mreže« in listek »Lisjak v pepelnjaku«.

Izpred sodišča.

Obravnava pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Častilci sv. Stefana in — mučeniki. Lep vzgled je dal sv. Stefan

prvim kristjanom v Jeruzalemu, ko je prvi preli svojo kri za Kristusov nauk. Ampak pri naših mlajših let kristjanov se je ta vzgled ravno narobe izprevrgel. Novomeško sodišče ima vsako leto po sv. Stefana prazniku ves prihodnji mesec opraviti s praznovanjem tega prvega mučenca. K že objavljenim naj pride v družbo še ta slučaj: Več železniških delavcev iz Prelag je ta praznik sklenilo praznovati v Klemenovi ali Sumkovi gostilni v Črmošnjicah. Celo popoldne so se tam dobro zabavali in nič slabega ni prišlo vmes. Ali zvečer, ko so se vračali proti Prelagom; je vino vžgalo kri, ali pa je bilo narobe. Ivan Stefe, (pa ne ljubljanski naš prijatelj) in Brelih oba iz te družbe sta šla naprej, drugi in sicer: Mostegel, Blajer, Melinc, Ozmek in Razinger, pa so zaostajali za njima. V isti gostilni so pri drugi mizi sedeli tudi trije in sicer domačin Lužar in Smolič ter neki starejši krošnjar. Smolič je bil tisti dan na lovu s Klemenom in je šele zvečer se pridružil k Lužarjevi mizi. Nič ni prišlo vmes med to in ono družbo fantov iz Prelag. Ti slednji so šli preje vun, oni trije pa čez nekaj časa za njimi. Ti so postali pred gostilno, ker so se onih bali in niso hoteli takoj iti za njimi. Ko ti trije tam stoje in se mirno razgovarjajo, pride najprej eden izmed one družbe iz Prelag, oborožen z žilovko. Takoj za njim še eden oborožen z dolgim nožem. Eden od teh dveh je te tri vprašal, če so to oni, ki so jih hoteli napasti. Ker je Lužar uvidel, da je to samo preteva, je dotičnega odrinil od sebe in ker je v tistem trenutku zasiljal, da hitijo še ostali na bojišče, je zbežal. Za njim pa se je vslo kamenje, od katerega je dobil več poškodb. Pa ta je še po ceni odletel. Ali revež je bil njegov tovariš Smolič. Tega je oni z žilovko obdelaval po glavi, potem so pristopili še vsi drugi, pa ga nabijali s pestmi, da je vse pokalo po njem. Ko so napadalci videli, da ima dosti, so odšli proti Prelagom. No, v četrtek, 16. t. m. so stali pred novomeškim okrajnim sodiščem tako častilci, kakor mučeniki sv. Stefana praznika. Obtoženci so se izgovarjali, da sta Lužar in Smolič brez povoda napadla Razingerja, ko je iz gostilne prišel in je zaostal za svojo družbo. Nato seveda so prišli drugi na pomoč. Udaril pa je Smoliča samo Mostegel, drugi se ga niso pritaknili. Tudi kamnanja na bežečega Lužarja se ni nihče udeležil. Toda po pričevanju Lužarja in Smoliča je ta zagovor pač le — izgovor. Razen Stefeta in Breliha, ki se tega napada res nista udeležila, so bili vsi ostali obsojeni vsak na 2 dni zaporja in solidarno morajo plačati Smoliču 20 K za bolečine. V njih srečo je zdaj pri okrajnem sodišču drugi sodnik, ki s svojo izredno milo kaznijo med pretepači slovi kot najboljši pravični sodnik.

Razne stvari.

* Nesreča v rudniku. Iz Beuthena poročajo, da se je utrgala v tamošnjem rudniku in sicer v rovu Paris vrv pri dvigalu. V dvigalu je bilo 6 rudarjev, ki so padli v globočino. Dva rudarja sta obležala na mestu mrtva, ostali 4 pa so se težko poškodovali.

* Zastrupljenje cele rodbine. V vasi Baronov pri Krakovu so našli v spalnici celo rodbino Wernikovsko zastrupljeno, odnosno zadušeno z ogljikovim plinom. Zvečer je družina zakurila peč, šli so spat in zaprli dimnik. 3 osebe so našli mrtve, 4 pa v brezupnem stanju.

* Vlomilci v zastavljalnici. Iz Oderfurta poročajo, da so vlomili neznan vlomilci v tamošnjo zastavljalnico. Neki stražnik je opazil v zastavljalnici, luč in slišal ropot. Pristopil je k oknu, ki je bilo odprto s silo. V tem trenutku ga je napadel eden vlomilcev. Stražnik ga je udaril s sabljo po glavi, takoj nato pa je drugi vlomilec podrl stražnika in ga težko ranil na roki. Ugasnili so luči, vlomilci so ustrelili parkrat na stražnika in pobegnili. Stražnik je ranjen samo na roki. Odnegli niso tatovi nič, ker jih je stražnik iznenadil ravno ko so vrtali blaginjo.

* Dr. Seinfeld oproščen. Pred krakovskim sodiščem je bil svoječasno obsojen krakovski občinski svetnik in odvetnik dr. Seinfeld obsojen zaradi poverjenja za 172.000 kron na tri mesece ječe. Dr. Seinfeld je namreč zaigral pri igrah s kartami skoro en milijon kron. Obrnil se je na razne oderuhe, ki so mu pomagali, pripravili so ga, da je zopet igral, izkoristili so ga skrajno in privedli do goljufivih dolgov. Upravno sodišče je to sodbo razveljavilo in odredilo novo postopanje. Pri ponovni obravnavi so dognali, da se je dr. Seinfeld s svojima glavnima dolžnikoma res pobotal še pred ovadbo, nakar je bil popolnoma oproščen.

* Boj z obsojenimi vlomilci. V Kaslu sta bila obsojena dva silno nevarna še mlada vlomilca na večletno težko ječo. Po razglasitvi sodbe sta

se hudodelca iztrgala iz rok paznikov, jih vrlo po tleh, odrinila sluge in občinstvo ter pobegnili iz dvorane. Občinstvu in paznikom se je posrečilo, da so prijeli enega viomicla še v sodnem postopku. Padel je namreč na stopnicah. Drugi je pobegnil in nastala je divja gonja za njim. Občinstvo, pazniki, stražniki vse je drlo v silnem hrupu za beguncem. Dohiteli so ga prvi ravno v trenutku, ko je ta hotel skočiti čez 20 m visoko ograjo v vodo.

* **Požari.** Iz Zagreba poročajo: V petek zvečer je v Belovarju v skladiščih veletržca Edmunda Klasaja izbruhnil velik požar, ki je uničil tudi stanovanja štirih družin. Škoda znaša čez en milijon kron. — Iz Bukarešte poročajo: Mesto Huši je skoraj popolnoma zgorelo. Škoda znaša več milijonov kron. — Iz Weinispege poročajo: V mestu Edmento je izbruhnil velik požar. V par urah je zgorel velik del mesta. Pet oseb je zgorelo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poljske ljudske šole na Dunaju.

Dunaj, 20. jan. V hotelu „Post“ se je vršilo včeraj zborovanje, katerega se je udeležilo nad 300 Poljakov. Zborovanje je protestiralo proti nezadostnemu delovanju predsedstva poljskega ljudskošolskega društva na Dunaju ter je sklenilo ustanoviti na Dunaju filijalko krakovskega ljudskošolskega društva.

Češko nemška sprava.

Praga, 20. jan. V soboto so imeli nemški in češki deželni poslanci pogovor o rešitvi ljudskošolskih zakonov in pokritja za regulacijo učniških plač. Dr. Svehla je stavil kot pogoj, da pristupe Čehi to rešitev, sledeče točke: Posvetovanje o proračunu za l. 1913, indemineteta za leto 1909 do 1912 za deželni odbor, posvetovanje o predlogih šolske komisije za nova izvolitev deželnega odbora. Poslanec Klotz je zahteval poleg tega, da se pritegne deželnozborna politna reforma prvi etapi spravnih pogajanj. Nemški poslanci odklanjajo te zahteve.

Član gosposke zbornice dr. Mattuš za obligatorični poduk nemškega jezika.

Praga, 20. jan. Dr. Mattuš se zavzema v „Přehledu“ za obligatorični poduk nemškega jezika na čeških srednjih šolah ter pravi, da je deželni odbor že v šestdesetih letih zavzel v tem vprašanju pravo stališče, ko je zahteval obligatorični poduk v obeh deželnih jezikih. Pozneje so Nemci ta zakon razveljavili. Čehi pa, ki so bili zmožni obeh deželnih jezikov so našli v sled tega več upoštevanja v javnih službah. Pozneje so Nemci zopet začeli učiti češko. Sedaj zahteva obligatorično uvelodbo nemščine, da morejo priti Čehi v večjem številu v poštveni pri centralnih uradih.

Rusinsko vseučilišče.

Dunaj, 20. jan. Poljski klub je imel včeraj popoldne plenarno sejo, v kateri so se dosedanje diference na znanj poravnale. Sprejeta je bila resolucija, ki proglašja poljski značaj ruskega vseučilišča ne samo za bodrdnost, marveč tudi za sedanjost. Danes so se sestali voditelji Poljakov in Rusinov pri naučnem ministru Hussareku ter je izjavil rusinski posl. Kolesa, da je resolucija Poljakov nesprejemljiva, nakar je zapustil dvorano.

Proti Tiszi in Lukacsu.

Budimpešta, 20. januarja. V Aradu, volilnem okraju grofa Tisze se je vršilo včeraj ljudsko zborovanje, na katerem so nastopili tudi opozicijski poslanci, med njimi grof Apponyi. Zborovanje je sprejelo resolucijo, ki izreka grofu Tiszi nezaupanje in ga pozivlja, da naj odloži svoj mandat. V Temešvaru je imel Ludvik Navay, ki je pred kratkim izstopil iz vladne stranke, zborovanje, na katerem je utemeljeval svoj izstop. Zborovanje je izreklo Lukacsu nezaupnico.

Szekely izstopil iz vladne stranke.

Budimpešta, 20. januarja. Bivši justični minister dr. Szekely je izstopil iz vladne stranke.

Kossuthova stranka.

Budimpešta, 20. januarja. Poslanec Geza Hartner je izstopil iz Kossuthove stranke, ker se mora po njegovem mnenju udeležiti vsak poslanec parlamentarnega razmotrivanja volilne reforme.

Automobili za topničarstvo.

Rim, 20. januarja. „Corriere d'Italia“ poroča, da namerava vojno ministvo vsled izkušenj v libijskih vojni nadomestiti vprego artilerije s časom z avtomobili. Za enkrat hoče naročiti vojno ministvo samo 70 takih avtomobilov.

Novi francoski kabinet.

Pariz, 20. januarja. Briand, kateremu je poveril prezident Fallières sestavo kabineta, je imel včeraj konferenco z različnimi politiki. Zvečer je naznanil Fallièresu, da bo šele danes

definitivno odgovoril ali prevzame sestavo kabineta, ali ne.

Špansko posojilo.

Madrid, 20. januarja. Tristomilijonsko špansko posojilo je popolnoma podpisano.

Finsko vprašanje.

Petrograd, 20. januarja. Car Nikolaj je sankcioniral sklep ministrskega sveta, glasom katerega se odklanja peticija finskega deželnega deželnega zbora, ki protestira proti sklenjenju finskega ozemlja. Ministrski svet je našel, da je ostra peticija na carja nedopustna.

Kitajska in Mongolska.

Petrograd, 20. januarja. Mongolska vlada je sporočila kitajski vladi, da perhorencira združenje s Kitajsko. Mongolska zahteva, da se Kitajska varuje nezakonitega in nepostavnega vmešavanja v mongolske zadeve ter da naj ne skuša rešiti mongolskega vprašanja z orožjem.

Tramvajska nesreča.

Dunaj, 20. januarja. Na Alserstrasse je trčil včeraj dopoldne voz cestne železnice v omnibus. Tri osebe so bile težko ranjene, mnogo je lahko ranjenih.

Milijonska goljufija.

Budimpešta, 20. januarja. Aiera potnika Palosa, ki je goljufal razne javne zavode in zasebnike s ponarejenimi delnicami, se vedno bolj širi. Tudi poslanec Varady, ki se je ustrlel na Semeringu je izgubil baje 600.000 K, ter je bila ta izguba povod samomora. Dva uradnika Palosa sta izjavila, da sta Palosu pomagala pri falzifikacijah ter sta dobivala za to 25% provizije. Prigoljufana vsota znaša 6 do 8 milijonov kron, vsled česar je tudi več budimpeških firm prišlo v denarne težkoče.

MED VOJNO IN MIROM.

Balkanski delegati o nadaljevanju vojne.

London, 20. januarja. Balkanski delegati so baje izjavili: Če Turčija ni zadovoljna s predlogi velesil, bodo balkanski delegati takoj prekinili mirovno konferenco ter odpovedali premirje. Kljub temu bi balkanski delegati Londona ne zapustili, ker upajo, da si bo Turčija v tem času še premislila in da se bo še tik pred obnovitvijo sovražnosti vdala. Na vprašanje, ali namerava staviti Balkanska zveza Turčiji dolg ultimatum, so izjavili balkanski delegati: Za nobeno ceno. V Londonu do sedaj sploh nismo delali drugega, kakor da smo stavili Turčiji termine. To se mora nehati.

O odgovoru Turčije na noto velesil.

London, 20. januarja. Reuterjev biro je izvedel iz Carigrada, da se odgovor Porte na kolektivno noto velesil ne glasi neugodno. Odgovor ne vsebuje absolutnega „non possumus“ (ne moremo), marveč poudarja, da je Turčija pripravljena za nadaljna pogajanja, s čemer je velesilam zopet dana prilika, da — posredujejo. Ako bi velesile ne mogle podvzeti najnejših sredstev, potem seveda ne preostane drugo, kakor da balkanske države postopajo same. Očividno je, da balkanske države ne morejo čakati nedoločen čas, da pokaže Turčija svojo dobro voljo.

Ultimatum Balkanske zveze.

Berolin, 20. januarja. „Lokalan-zeiger“ poroča iz Carigrada, da bo Balkanska zveza s posredovanjem ruskega veleposlanika izročila porti ultimatum, v katerem bo zahtevala, da se Turčija odloči tekom štirih dni za vojno ali za mir.

Rusija grozi Turčiji.

Frankobrod, 20. januarja. „Frankfurter eitung“ poroča iz Carigrada, da je ruski veleposlanik v Carigradu Giers v zadnjih dneh dvakrat portu nujno nasvetoval, da naj nemudoma ugoditi zahtevam kolektivne note velesil, ker bi v slučaju obnovitve vojne Rusija ne mogla vzdržati svoje nevtralnosti.

Poskušnje z zaplenjenimi turškimi topovi.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) V Kragujevcu so se te dni vršile poskušnje in streljanju z zaplenjenimi turškimi topovi. Uspehi streljanja so bili sijajni: Topovi so na daljavo 4800 m točno vselej zadeli določeni cilj.

Srbija podpira rodbine turških ujetnikov.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) Človekoljubno postopanje Srbije nasproti Turkom naj osvetljuje dejstvo, da dobivajo od vhoda srbske vojske v nove kraje žene turških častnikov po naredbi vrhovnega poveljstva redne mesečne podpore in sicer žene nižjih oficirjev 90 dinarjev, žene višjih oficirjev pa 120 din. mesečno in sicer vse brez vsake izjeme.

Izgnan vojni poročevalec.

Rim, 20. januarja. Srbski vojaški gubernator v Draču, je izgnal poro-

čevalca lista „Secolo“, ker je podpiral albansko propagando. Na poročevalcevo pritožbo mu je odgovoril gubernator: Avtonomija Albanije in srbska okupacija se izključujeta. Vi hočete avtonomijo, zato morate zapustiti Drač s prvimi parnikom. Poročevalec Magrini se je odpeljal nato s parnikom „Postojna“ v Kotor.

Razmerje med Bolgarsko in Srbijo.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) Med srbskim časopisem vztrajata v palamantnem tonu glede srbsko - bolgarskega mejnega vprašanja samo še „Srbska Zastava“ in „Večerne Novosti“.

„Srbska Zastava“ zahteva, naj se sklne na novih temeljih balkanske zavezniška pogodba, „Večerne Novosti“ pa priobčujejo odprto pismo na bolgarskega ministrskega predsednika Gešova, v katerem naštevajo pojave bolgarskega šovinizma v časopisu med inteligenco in pri cenzuri, ter pozivajo ministra, naj poskrbi, da bosta časopisje in cenzura drugače nastopala, ako želi, da se ohrani srbsko - bolgarska zveza. Vsi ostali srbski listi so jeli prinašati pomirljive vesti o mejnem vprašanju. „Balkan“ javlja z zanesljivega vira, da je bolgarska vlada zadovoljna, da se mejno vprašanje na novem teritoriju načeloma reši kakor najbolj odgovarja interesom ene in druge zaveznice. Poslanec Janković izjavlja v listih, da zavezniške vlade kljub izpadom bolgarskega časopisja, vodijo račun v harmonični zadovoljivosti tako bolgarskih, kakor srbskih interesov, uvažujoč, da vprašanje poedinega mesta ali polja ne more spravljati v nevarnost obstanek zveze.

Imamo vzrok, se nadejati, da se bo posrečilo med Srbijo in Bolgarsko uveljaviti ravnotežje vsaj v onem razmerju, ki je obstajalo pred vojno.

Meje Nove Srbije.

Belgrad, 20. januarja. (Posebno poročilo.) „Tribuna“ javlja, da je izvedela iz povsem zanesljivega vira, da je bolgarska vlada določila meje tako, da bi Srbiji pripadlo vse Ohridsko jezero; meja bi tekla za zahodno od Mokre planine do meje bodoče Albanije, južno ob reki Crni med Ohridskim in Prespanskim jezerom. Od tu bi meja tekla preko Galic do Resne, od Resne v pravi črti pod Goposom preko Seliške planine na Crno Reko med Catiščem in Zvonikom ob Crni do izliva Crne v Vardar. Glede meje od tu naprej sta dve kombinaciji: da bi Srbom pripadel Veles s polovico Ovčega polja, ali pa, da bi Veles pripadel Bolgariji, Srbiji pa vse Ovčje polje s Kratovom in Krivo Palanko. Obstoji še tretja kombinacija, da bi Srbija dobila koridor med Grško in Bolgarsko od Ohridskega jezera do Soluna. Bolgarska vlada želi na najlepši način izvesti to razdelitev in navedene meje so, kakor se zatrjuje, najmanj, kar bo dobila Srbija. Kar se tiče razdelitve ozemlja s Crno goro, se zatrjuje, da bo meja med Srbijo in Crno goro tekla od bosanske meje ob reki Lim do Brodrevca, od tu preko Pestara do Peči, ki pripade Crni gori in mimo Diakovice, ki pripada Srbiji, naprej do albanske meje.

Solun nevtralnno mesto.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) Poslanec Janković priobčuje v „Tribuni“ predlog, naj Solun postane „kondominium“ vseh zaveznikov. Kdorkoli bi izstopil iz zveze, bi izgubil vse pravice v Solunu. Solun torej naj postane garancija zveze in svobodno pristanišče brez carine. — Mestu naj se da 2000 km² okolice. Polotok Kalkidiki naj postane nevtralen cerkven teritorij pod protektoratom vseh pravoslavni držav.

Kuga v Odrinu.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) „Politika“ javlja iz Mustafa paše, da je v Odrinu zavlada kuga. To pa sklepajo vojaki iz tega, ker prihajajo turški zdravniki z maskami in zavezanimi ustnicami v okope k vojakom, ki so oboleli. — Turški begunci iz Odrina pa te vesti o kugi zanikajo.

Bolgarska in Romunska.

Bukarešta, 20. januarja. Pod kraljevim predsedstvom se je sestal danes ministrski svet, ki se bo bavil z bolgarskimi protipredlogi. Ministrskemu svetu pripisujejo izredno važnost.

Odhod češkega kirurga.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) V soboto zvečer je odpotoval v Prago češki kirurg dr. Jedlička, ki si je pridobil največje zaslugue na polju sanitetne službe. Dr. Jedličko je kralj odlikoval z redom sv. Save II. vrste in s svojo sliko s svojerodnim podpisom.

Pomorska bitka pred Dardanelami.

Dunaj, 20. januarja. Do sedaj mačka še vsako seriozneje poročilo pomorski bitki pred Dardanelami. Grška je poslala predčasno v

svet zmagoslavna poročila in Turčija se sedaj revanžira s tem, da priznava sicer, da so imele turške vojne ladje sicer velike izgube, izrecno pa konstatira, da so se vse turške vojne ladje zmagovito vrnile v Dardanele.

Carigrad, 20. januarja. Transportna ladja „Rešid paša“ je dospela s 70 ranjenci iz pomorske bitke pred Dardanelami v Carigrad.

„Hamidie“.

Carigrad, 20. januarja. O izidu ekspedicije turške vojne ladje „Hamidie“ ni znanega ničesar zanesljivega. Tu so mnenja, da bo poskusil poveljnik doseči obe med tripolitanško vojno v Sueškem prekopu nevtalizirani turški vojni ladji.

London, 20. januarja. Iz Port Saida poročajo, da je dospela turška vojna ladja „Hamidie“ včeraj ponoči tja. Poveljnik ladje je izjavil, da je pred par dnevi v lasnem mesečnem svitu odplul iz Dardanel in ušel grškim vojnim ladiam, ki so blokirale Dardanele. Nato je priplul pred Siro ter mesto bombardiral. Na povratku je srečal dve mašni grški vojni ladji, dozdevno križarki, pred katerimi se je morala „Hamidie“ po kratkem boju umakniti proti jugu in zateči v Port Said.

Kairo, 20. januarja. Grški diplomatični agent je zahteval, da se „Hamidie“ tekom 24 ur odstrani iz Port Saida ali pa desarmira, ker je Port Said nevtralnno pristanišče.

Port Said, 20. januarja. Turška križarka „Hamidie“ hoče priti skozi Sueški prekop v Rdeče morje.

Srbska narodna skupščina.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) „Pravda“ javlja, da ima vlada namen v kratkem sklicati delegate vseh političnih strank na posvetovanje o položaju in o nadaljnjem postopanju. Pri tej priliki se bo tudi pojasnilo vprašanje o razmerju med zaveznicami, kakor tudi mejno vprašanje. S tem se bo na mnogo diskretniji način dosegla ista svrha, kakor če bi bila sklicana narodna skupščina.

Politična unija med Srbijo in Crno goro.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) Splošno se opaža dejstvo, da srbska vlada doslej ni niti potrdila, niti dementirala poročil o nameravani in baje že do cela dogovorjeni politični uniji med Srbijo in Crno goro. Iz tega se sklepa, da v tem vprašanju delikatne narave merodajni krogi ne žele, da bi se stvar prezgodaj izvedela v javnosti.

Za srbske rezerviste.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno poročilo.) Belgradska mestna občina je darovala vsem revnim vojakom 3. poziva izbrane tople obleke in je do sedaj za to potrošila več kakor 40.000 dinarjev.

Kralj Peter bolan.

Berolin, 20. januarja. „Deutsche Tageszeitung“ poroča iz Belgrada, da se je holecen kralja Petra zopet obrnila na slabše in da je bil ministrski predsednik Pasić včeraj pozno ponoči poklican v konak.

Grški prestolonaslednik.

Solun, 20. januarja. Grški prestolonaslednik Konstantin se je vkrčal na vojni ladji „Amphitrite“ ter se odpelje v Epir k armadi kot vrhovni poveljnik.

Srbija in Vatikan.

Belgrad, 20. januarja. Prihodnje dni odpotule poseben srbski odposlanec k Vatikanu. „Stampa“ poroča, da je Srbija pripravljena garantirati katoliškim prebivalcem v Stari Srbiji največje verske svobosčine, da pa zahteva, da naj Vatikan odzame ondnotnemu duhovništvu avstro-ogrski protektorat in naj ta protektorat prenese na Italijo ali na Francosko.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

Dunaj, 20. januarja. Srbski poslanik Jovo Jovanović se je odpeljal v Belgrad ter je njegovo potovanje

v zvezi s trgovinsko - političnimi pogajanj, ki se v najkrajšem času prično.

Vohuni.

Petrograd, 20. januarja. V Kijevu so aretirali včeraj 20 oseb, ki so bile osumljene kot avstrijski vohuni. V Črnigovu so aretirala dva avstrijska častnika, ki sta dospela tja v svojem balonu.

Zasedovanje bivših ministrov.

Carigrad, 20. januarja. Vlada je izdala povelja, da se naj aretirata bivša ministra Talaat in Halad-schian ter bivši poslanec Carasso.

Turška narodna skupščina.

Carigrad, 20. januarja. Porta je sklicala za jutri narodno skupščino, sestavljeno iz senatorjev, državnikov in veljakov, ki se bo posvetovalo o definitivnem odgovoru na demaršo velesil.

Gospodarstvo.

— Glavni semenj za kože ter kožuho vino se bode vršil v ponedeljek, dne 27. t. m. kot navadno v skladiščih tvrdke »Balkan« špedicijske in kom. delniške družbe na Dunajski cesti št. 33.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 20. januarja 1913.

Termin.

Pšenica za april 1913	za 50 kg	11-91
Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	12-19
Rž za april 1913	za 50 kg	10-30
Rž za oktober 1913	za 50 kg	9-81
Oves za april 1913	za 50 kg	11-03
Oves za oktober 1913	za 50 kg	9-21
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7-75
Koruza za okt. 1913	za 50 kg	7-95

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 308-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop. 9. zv.	730-9 733-4	1-2 0-8	sl. jug sl. jzah.	megleno
19.	7. zj.	735-3	0-3	sl. jvzh.	"
"	2. pop. 9. zv.	736-5 737-5	1-8 -0-2	sl. szah. sr. sever	oblačno megleno
20.	7. zj.	735-8	0-0	sl. svzh.	oblačno.

Srednja predvčerajsna temperatura 0-7°, norm. -2-4° in včerajsna 0-6°, norm. -2-4°. Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm

Brez posebnega obvestila.

Anica in Franc Kuralt, mag. pharm., naznanjata žalostno vest, da je njiju nadvse ljubljena mama, gospa

285

Fani Kuralt

vдова po c. kr. davčnem upravitelju

dne 18. t. m. po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Bodi rajnici ohranjen blag spomin.

Senožee, 18. januarja 1913.

Sprejme se 27. t. m. ozir. takoj v stalno službo dober in zanesljiv

brivski pomočnik.

Ivan Nep. Kastelic, brivec, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 25. 286

Dejelo in gospenje pomočno društvo Rdečega križa za Kranjsko naznanja s tem tužno vest, da je danes opoldne po dolgi in mučni bolezni preminul velečastiti, dolgoletni predsednik, preblagorodni gospod

280

IVAN MURNIK

vitez reda železne krone III. vrste, vitez Fr. Josipovega reda itd.

Truplo dragega rajnika boče v ponedeljek ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 7, prepeljano na tukajšnje pokopališče k Sv. Krištofu, kjer ga polože v rodbinsko rakev.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1913.

Naročila za vizitnice

sprejema Narodna tiskarna in knjigarna.

Razglas o prodaji.

Iz konkurznega sklada Leopolda Kolmanna v Ljubljani Sedna ul. 4.

se ima prodati celo skladišče blaga

sestoječe iz suknene in drugega blaga, platna, zasterov, preprog, oblek za gospode, dečke in otroke, damskih srajc, miznih opravl. itd. en bloc iz proste roke.

Vabijo se oni, ki kaj nameravajo kupiti, da vložijo svoje ponudbe do 30. t. m. pri podpisnem oskrbniku konkurznega sklada (Franca Jožefa 5), ter se tam morejo tudi vpogledati cenilni zapisniki.

Na željo sa lako ogleda skladišče blaga.

Ljubljana, dne 18. januarja 1913.

Dr. Otto Vallentschag
oskrbnik konkurznega sklada.

Skladišče

prilavno za delavnice se takoj odda na
Šmboževem trgu 9 v Ljubljani.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Kupujte in zahtevajte edino le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnice.

Brez dovoljenja knezoškofijskega ordinarijata izdal
Tinček Hudaklin.

„Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.“

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Sprejme se

mlad kovaški pomočnik

na Spodnjem Koroškem.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Nekaj sobnega pohištva

se proda po nizki ceni.

Slovenski trg 3, II. nadst. desno.

Stanovanje

2 sobi s kuhinjo

se odda s februarjem pod ugodnimi pogoji. — Poizve se:

Ilirska ul. 22, II. nadst., vrata 11.

Stenografinja

in strojepiska

želi svoje mesto premeniti.

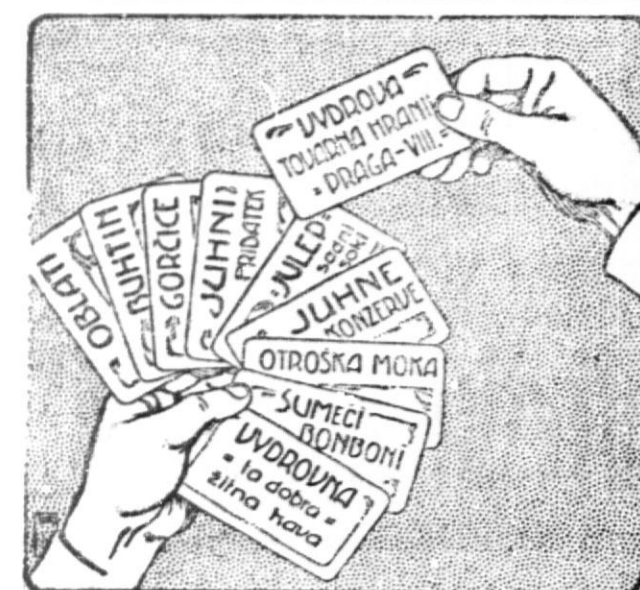
Cenjene ponudbe pod „Stenografinja“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Motor

na bencin 4 PH rabljen, toda dobro ohranjen z vsjo opravo in

cirkularno žago

s transmisijo vred, se proda po ugodni ceni. Kupci naj se zglase v Spod. Siški, Kolod. ulica št. 181, kjer si jih lahko ogledajo še v porabi. Dopisi poštni predal 65, Ljubljana.

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu doloži 11 škatelj tako izborna učinkujočih 4544

Salmiakovih
pastilij

(kašelj lajšajočih, slez razkrajajočih) lekarja PICCOLI v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževnega dvornega založnika. Ena škatljica 20 v, 11 škatljic 2 K. Naročila po povzetju.

ANTON SCHUSTER

Konfekcija
za dame in deklice.
BLUZE.

Modna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ul. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci franco.

Mod. blago
sukno, platno,
garniture, preproge,
šerpe, rute, pletl itd.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine.

Najnižje cene!

Najnižje cene!

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damske verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10 „	Srebrne zapestnice z uro 18 „	14 kar. zlati damski collier „ 9 „
14 kar. zlati prstani 3-50 „	Srebrne tula zapestnice z uro 20 „	14 kar. zlate moške verižice „ 19 „
Briljantni uhani 60 „	14 kar. zlate damske ure 20 „	14 kar. zlate moške ure 40 „
14 kar. zlati uhani 3-50 „	14 kar. zlate dam. ure z brilj. „ 48 „	14 „ zlate m. ure z dvoj. pok. „ 60 „
14 kar. zlate zapestnice 18 „	14 kar. zlate dam. ure z diam. „ 28 „	i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in niklajstih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene so stavljenе tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največje in najboljše jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta šte. 8 **H. Suttner**

Lastna protokolirana tvornica ur v Sviči. — Tvorilaška znamka „IKO“. — Edine zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

PREDNAZNANILO.

Usojam se vljudno naznanjati, da sem 31. decembra 1912 izstopil kot tihi družabnik tvrdke P. Magdič v Ljubljani.

Hkrati si dovoljujem slavno občinstvo vljudno obveščati, da otvorim koncem februarja 1913

v Ljubljani, Franca Jožefa cesta 3 (poleg konf. trg. Maček & Ko.)

modno in šport. trgovino za gospode in dečke

pod tvrdko J. KETTE.

Moje dolgoletno delovanje v tej stroki in najboljše trgovske zveze le prvovrstnih tu- in inozemskih tvornic jamčijo, da bodem mogel p. n. odjemalcem najboljše in po primerno nizkih cenah postreči.

V prijetni nadi, da mi zaupanje, katero ste mi dosedaj pri gori navedeni tvrdki izkazovali, ohranite tudi v bodoče

beležim z odličnim spoštovanjem

J. KETTE.

Posojilnica v Brežicah odda s
1. aprilom 1913

gostilno v Narod. domu
v Brežicah

s sobami za tujce v najem. Pojasnila glede pogojev daje ravnatelstvo. Ponudbe je vložiti do 1. februarja 1913.

Štajerske purane

lepe, debele, razpošilja po poštne povzetju kg K 160, dokler je še kaj zaloge,

Josip Cernelč, trgovec, Sv. Peter pod Sv. Gorami na Štajerskem.

Kavarna
vso noč
odprta

LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Za popravila

mufov, jop, kožuhov

in izdelovanje

suknenih čepic

se vljudno priporoča

Feliks Zagar

krznarski mojster

Ljubljana, Salendrova ulica 4

zraven županove hiše, bivši večletni pomočnik pri g. H. Waneku.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50% prihranka in okusen čaj, južinski! dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo **sladni čaj**. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime **Sladin** in je vedno **Moč!** bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarna Trnkóczy, Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstädterstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sakstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo boje in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrst Trnkóczyjevih, istakto ugodnesodbe zaupanja vrednih oseb.